

TÜRK-İS

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

Temmuz 1985

Sayı: 19

Sancılı günlerden

NİCE MUTLU YILLARA

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
YAYIN
ORGANIDIR

TEMMUZ 1985 SAYI: 191

ABONE :
YURTDIŞI 6 AYLIK 900 TL.
YILLIK 1800 TL.
YURTDIŞI 6 AYLIK 2000
TL. YILLIK 4000 TL.

SAHİBİ :
TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
**ŞEVKET
YILMAZ**
MÜESSESE
MÜDÜRÜ :
GENEL
TEŞKİLATLANDIRMA
SEKRETERİ
ORHAN BALABAN

SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
**HÜSEYİN
EKMEKÇİOĞLU**
BASIN DANIŞMANLARI :
**BURHAN
DODANLI**

**ERKİN
OKAY**

İDARE VE YAZIŞMA
ADRESİ :
TÜRK-İŞ
GENEL MERKEZİ
BASIN VE HALKLA
İLİŞKİLER BÜROSU
BAYINDIR SOKAK No. 10
33 38 25 - 33 31 25

KAPAK VE MIZANPAJ
GRAFİK STÜDYO-S
LTD. ŞTİ.
34 16 67 - ANKARA

DIZGİ VE BASKI :
DEMİRCİOĞLU
MATBAACILIK
34 14 71 - ANKARA

DERGİMİZ,
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

İÇİNDEKİLER

1 TÜRK-İŞ
34 YAŞINDA

2 TÜRK-İŞ YÖNETİMİNDE
HİZMET ŞEREF TABLOSU

3 TÜRK İŞÇİ
HAREKETİNİN
GELİŞMESİ VE
SENDİKAL
HAKLAR

7 TÜRK-İŞ'DE
SON 18 AY

12 KÖŞEMDEN
KAYA ÖZDEMİR

13 HUKUK
YARGITAY KARARLARI

15 YASALAR VE
ÇIKMAZLARI
TÜRK-İŞ'DE
KONFERANS
DÜZENLENDİ

19 YORUM

21 BASIN
TOPLANTISI
YILMAZ
İDDİALARI
ÇÜRÜTTÜ

26 SOSYAL GÜVENLİK
O. NURİ TEKMAN

29 İŞSİZLİK
HÜKÜMETİN BAKIŞ AÇISI BELLİ OLDU

32 ENFLASYON VE
ÜCRET FİYAT İLİŞKİSİ
NAMIK TAN

33 HABERLER

TÜRK-İŞ 34 YAŞINDA

TÜRK-İŞ'İN DÖRDÜNCÜ İŞÇİ TOPLANTISI 31 TEMMUZ TARİHİNDE SAMSUN'DA YAPILIYOR

TÜRK-İŞ'İN 34. KURULUS TÖRENLERİ İLE AYNI GÜN YAPILACAK TOPLANTI SONRASI, GENİŞLETİLMİŞ BAŞKANLAR KURULU DA 1 - 3 AĞUSTOS'TA ÇALIŞMALARINI YİNE SAMSUN'DA SÜRDÜRECEK...

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, 11 Nisan 1985 tarihinde Konfederasyon ve bağlı sendikaların yönetim kurulları ortak toplantısında alınan kararlar istikametinde, dördüncü büyük işçi toplantısı 31 Temmuz Çarşamba günü Samsun'da yapılacaktır.

Yönetim Kurulunun konuyla ilgili olarak aldığı kararlar şöyle :

«31 Temmuz, Konfederasyonumuzun 34. kuruluş yıldönümüdür. Bu yıldönümü, Büyük Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak bastığı yerdeki anıta çelenk konularak başlayacak, aynı anda bütün bölge temsilciliklerimiz, Büyük Kurtarıncının anıtlarına çelenkler koyarak törenler düzenleyeceklerdir.

Samsun'daki törene sendikalarımızın Genel Başkanları, Başkanlar Kurulumuzun Üyeleri, 6. Bölge Temsilciliğimiz faaliyet alanındaki sendikalarımızın şube yöneticileri ve işyerlerindeki baştemsilciler ile

temsilciler ve işçiler katılacaklardır.

Aynı gün, Samsun Eğitim Tes'lerimizin salonlarında, büyük işçi toplantılarımızdan dördüncüsü düzenlenecektir.

Bu toplantıyı takiben, 1 ile 3 Ağustos tarihleri arasında, genişletilmiş Başkanlar Kurulu toplantımız yapılacak, çalışma hayatı ile ilgili son 18 aylık değerlendirme, TÜRK-İŞ yetkili kurullarının aynı dönemi içeren çalışmalarının sonuçları ele alınacaktır.

Genişletilmiş Başkanlar Kurulu toplantısına, Yönetim Kurulumuzca hazırlanmakta olan ve TBMM'nin yeni yasama dönemindeki çalışmalarından beklentilerimizi kapsayan bir rapor sunulacaktır.

Hükümetle yapılan zirve toplantıları sonunda, bugüne dek yerine getirilen ve getirilmeyen taleplerimiz de genişletilmiş Başkanlar Kurulunda ele alınarak değerlendirilecektir.

Yoğun bir programın görüşüleceği toplantıda ayrıca, tarım işçilerinin giderek artan sorunlarına ilişkin özel bir rapor da kurul üyelerinin bilgisine sunulacaktır.

Samsun Genişletilmiş Başkanlar Kurulumuzun çalışma gündeminin önemli maddelerinden birisi de, bugüne kadar imzalanan, müzakere yahut arabuluculuk safhasında olan veya grev noktasına gelen toplu iş sözleşmelerinin durumudur.

Bu konu ile ilgili olarak toplantı tarihine kadar Konfederasyona gelecek bilgiler ve ortaya çıkacak gelişmeler değerlendirilip Başkanlar kurulumuzun bilgisine intikal ettirilecektir.

Genişletilmiş Başkanlar Kurulu buna ilâveten, önümüzdeki 18 ayın çalışma programını belirleyecektir. Eğitim, teşkilatlanma, mevzuat ve mali konulardaki yeni çalışma programı ile 11 Nisan kararlarının uygulanmasına ilişkin plânlama da hazırlanmış olacaktır.»

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyeleri bir toplantı sırasında

KAPAKTAKİ KONU

TÜRK-İŞ YÖNETİMİNDE HİZMET ŞEREF TABLOSU

GENEL BAŞKANLAR

Ömer AKÇAKANAT
7.4.1952
8.9.1952

İsmail İNAN
9.9.1952
10.8.1953

Naci KURT
11.8.1953
14.5.1954

Nuri BEŞER
21.6.1957
13.6.1960

Seyfi DEMİRSOY
21.11.1960
14.1.1974

Halil TUNÇ
31.1.1974
21.4.1979

İbrahim DENİZCİER
22.4.1979
27.5.1982

Şevket YILMAZ
28.5.1982

GENEL SEKRETERLER

Şaban YILDIZ
7.4.1952
8.9.1952

Muammer ÖZARKAN
9.9.1952
10.8.1953

İsmail İNAN
11.8.1953
8.10.1957

Cemil GİDER
17.12.1957
15.9.1958

M. Ali SARI
7.11.1958
13.6.1960

İsmail ARAS
14.6.1960
20.11.1960

Halil TUNÇ
21.11.1960
30.1.1974

M. Sadık ŞİDE
31.1.1974

GENEL MALİ SEKRETERLER

Seyfi DEMİRSOY
7.4.1952
8.9.1952

İsmail ARAS
9.9.1952
10.8.1953

Ömer ERGÜN
28.9.1953

GENEL EĞİTİM SEKRETERLERİ

Selâhattin ERKAP
14.3.1966
30.11.1970

Kaya ÖZDEMİR
1.3.1972

GENEL TEŞK. SEKRETERLERİ

Ethem EZGÜ
14.3.1966
22.4.1979

Orhan ERÇELİK
22.4.1979
28.5.1982

Y. Ziya KARA
28.5.1982
25.12.1983

Orhan BALABAN
25.12.1983

TÜRK-İŞ'e hizmet veren halef-selef üç Genel Başkan birarada, Şevket YILMAZ, Halil TUNÇ ve rahmetli İbrahim DENİZCİER'le uzun süre Genel Başkan Vekilliğini yapmış olan İstanbul Milletvekili Kemal ÖZER samimi bir görüşmede.

TÜRK İŞÇİ HAREKETİ, GELİŞMESİ VE SENDİKAL HAKLAR

TÜRK İŞÇİ HAREKETİNİN TARİHÇESİ

Türkiye'deki işçi hareketi ve sendikacılığın tarihçesi, sanıldığı kadar yeni değildir. Ülkemizdeki işçiler, daha Osmanlı İmparatorluğu zamanında örgütlenmeye başlamışlardır. Bundan 114 yıl evvel yani 1871 tarihinde Osmanlı İmparatorluğu döneminde özellikle savaş sanayi ile tekstil, gıda, kağıt ve matbaacılık işkollarında İstanbul'da örgütlenen işçiler, kurdukları «Amelepervar cemiyeti» ile seslerini duyurmayaya başlamışlardır. Ve bir yıl

içinde de giriştikleri çeşitli işçi hareketleri sonunda, 1872 de, yani bundan 113 yıl önce ilk grev hareketine girişmeyi denemişler, fakat o tarihteki anlayış nedeniyle gerek ücretlerde, gerekse iş

koşullarını iyileştirmede bir başarı elde edememişlerdi.

Bunu takiben ikinci önemli işçi örgütü Tophane Fabrikaları İşçileri tarafından 1895 yılında teşkil edilmiş yine aynı yıl peş peşe ve çe-

Türkiye
İşçi
Sendikalar
Konfederas
yonu
(TÜRK-İŞ)
Kuruluşunu
ilk
yıllarında
bu binada
hizmet
veriyordu.

**TÜRK-İŞ Camiası
ve O'nun yönetim
kadrolarında görev
alanlar,
Atatürkçülük
çizgisinden asla
sapmadılar ve
sapmayacaklardır.
Atatürkçülük,
TÜRK-İŞ'in
her zaman en
belirgin vasfı
olarak muhafaza
edilecektir.**

KAPAKTAKİ KONU

şitli işkollarında amele yardımlaşma cemiyetleri kurulmuştu. Bütün bu hareketler, ülkemizde yasaları henüz çıkmamış olmakla beraber, bir sendikal çalışma ve dayanışmanın güzel örnekleri olarak daima hatırlanacaktır.

Böylece, giderek bilinçlenmeye başlayan işçiler, 1908 yılının yaz aylarında İttihat ve Terakki döneminin yoğun baskısına rağmen bazı grev girişimlerinde bulunmuşlardır. Ancak, bu sıralarda patlak veren Balkan ve ardından Birinci Dünya Savaşları bu işçi hareketlerinin de bir yerde sonu olmuştur.

Ancak bu defa da işçilerimizi örgütlü çeşitli isimler altında Milli Mücadele Hareketinin içinde görüyoruz. Türk işçileri kurdukları teşkilatlarda organize güçler oluşturarak gerek Milli Mücadele, gerek Balkan Savaşlarında ordularımıza ve Milli Mücadele hareketine önemli katkılar sağlamışlardır. Ekonomik gelişmemizde olduğu kadar bu savaşlarda da işçi cemiyetlerinin can si-perane gayretleri şanlı tarihimizin önemli bir safhasını oluşturmaktadır.

O savaş yıllarının hemen ardından İstanbul'da toplanan bazı işçi liderleri işçile-

rimizi 20 ayrı işkolunda ve sendikal görünümde ve iftiharla belirtmek gerekir ki hemen hemen batılı anlamda örgütlemeyi başarmışlardır. İstanbul'un işgalden kurtarılışının hemen ardından hızlanan bu çeşit işçi hareketi 16 işçi kuruluşunun bir çatı altında birleştirilmesi gayretlerine rağmen bu alanda başarı sağlayamamıştır.

Ancak bu başarısızlık işçilerden değil, o tarihlerde böyle bir bütünleşmeden endişe duyan siyasal yönetimlerin baskılarından kaynaklanmıştır.

Bununla ilgili olarak 1927 yılında hükümet sosyal ve siyasal kuruluşları denetimi altına alırken, işçi kuruluşları da bundan olumsuz etkilenmiş ve bütünleşmeye başlayan bu hareket bu tarihlerde yeniden zaafa uğramıştır.

Daha sonraları 1935 yılında gerçek bir işçi örgütü olmamakla beraber İzmir'de kurulan İşçi - Esnaf Birliği de başarı sağlayamamış ve işçi hareketinin bu sessizliği ta 1946 yılına kadar sürmüştür. Ancak bu tarihte cemiyetler kanununun sınıf ilkesine dayanan örgütleri yasaklayan hükümlerinin yürürlükten kaldırılması ile işçiler de Türkiye'de hızlı bir örgütlenmeye girmişlerdir. Çok partili parlamenter demokrasiye geçtiğimiz 1945'ten 1950 yılına kadar ise ku-

Türkiye'de İmalatı Harbiye İşçi Cemiyetinin nüvesini oluşturanlardan bir grup. Ölenleri rahmet, kalanları minnetle anıyoruz. Resimde görülenler sağdan sola doğru, Ali TUNALI, Hasan MUSLIHİDDİN, Eşref Bey, Talip Bey, Tunalı HILMI, Halis TURGUT ve Seyfi Beyler'dir.

rulmuş olan sendikalar sürekli olarak siyasal iktidarların denetim ve gözetimi altında tutulmaya çalışılmıştır. Bazen tamamen siyasal iktidarın bağımlılığında bir sendika örgütlenmesine gidilmesi girişimleri göze çarpmış, herşeye rağmen bu gibi örgütlenmelerin bile sendika haklar bakımından bazı yararlar sağladığı gözden kaçmamıştır. Bu tarihlerde zamanın muhalefet partisi ise işçinin karşısına «Grev hakkı» vaadi ile çıkmış ve bu fikir geçmiş dönemlerin ezikliğinden bıkmış olan işçi örgütleri arasında ilgi uyandırmıştır.

TÜRK-İŞ'İN KURULUŞU :

Bu fikirler gelişirken işçi hareketini bir bütün olarak temsil edecek ulusal bir sendikal örgütün kurulması büyük kitlelerce istenmiş ve bu fikir 18 Şubat 1952 tarihinde gerçekleşme düzeyine ulaşmıştır. Bu tarihte İstanbul'daki Tekstil ve Örme Sanayi işçileri sendikaları federasyonunun kongresinde benimsenen bu düşünce sonunda işçilerimizin içte ve dışta sorunlarını ele alıp çözecek bir Konfederasyon kurulması kararı şeklinde ortaya çıkmıştır. İşte bu aşamada Türk işçi liderleri 1952 yılının Nisan ayında Bursa'da bir araya gelerek TÜRK-İŞ'

Konfederasyonumuzun şanlı mazisinden güzel bir görünüş. İzmir'de bir işçi yürüyüşü.

in temelini attılar. Bundan sonra 31 Temmuz 1952'de kurulan Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu yani kısa adı ile TÜRK-İŞ resmen çalışmalarına başladı.

GELİSEN SENDİKAL HAREKETLER :

TÜRK-İŞ'in bir Konfederasyon şeklinde kurulmasıyla büyük bir ihtiyaca cevap vermiş oluyor, ve işçi örgütleri bu çatı altında toplanıyordu.

Tabii ki TÜRK-İŞ'i kurmakla herşey bitmemişti. Çağ-

daş sendikacılığa vücut veren kanunlar çıkmadıkça sendikal hareketten ve dayanışmadan beklenen fayda tabii ki tam anlamıyla sağlanamazdı. Çünkü sendikacılık demek sadece bir örgüt kurmak değildir. Çağdaş sendikacılıkta toplu sözleşme yapma yanında çeşitli sendikal özgürlükler, örneğin özgür sendikacılık anlayışı içinde grev hakkı ve yönetime katılma önemli unsurlardır.

Bu itibarla ülkemizdeki çağdaş sendikacılığın 1963 yılından sonra başladığını

KAPAKTAKİ KONU

Cumhurbaşkanımız Sayın EVREN her zaman TÜRK-İŞ'in sorunlarına yakın ilgi gösterdi ve zaman zaman O'nun liderleriyle görüştü.

söylemeye mecburuz. Vakıa 1961 yılı Anayasasının kabulünden sonra bazı münferit grev denemeleri görülmüşse de, bunların arasında kavel olayı dışında iz bırakanı olmamıştır. Ancak 1963 yılında yürürlüğe giren 274 sayılı sendikalar ve 275 sayılı Toplu Sözleşme ve Grev Kanunları ile çağdaş sendikacılık hareketi ülkemize girmiş ve hızla filizlenip gelişmeye başlamıştır. Bu sırada gerek toplu sözleşme, gerek grev uygulamaları ve gerekse diğer çağdaş sendikacılık olaylarını benimsetip kitlelere anlatılabilmesi ve ülkeye mal edilebilmesi kısa sayılmayacak bir zamanı gerektirmiştir. Bu tarihlerde bu konulara ilişkin çeşitli eğitim çalışmalarının yanı sıra batı ülkelerinden getirilen toplu sözleşme örneklerinden

çeviriler yapılarak bünyemize uydurulmaya çalışılmıştır. Öğünerek söylemeliyiz ki çağdaş sendikacılığın başlangıç tarihi 274 ve 275 sayılı yasalarla başlamış ve batılı anlamda toplu sözleşmeler bu tarihten sonra aktedilmiştir.

1952 yılının Temmuz ayından bu yana Türk işçisinin ve işçi hareketini içte ve dışta yegane temsil eden TÜRK-İŞ de, 1963 yılından itibaren daha güçlenmiş ve kamuoyu tarafından benimsenmiş ülke sorunları hakkında her zaman ağırlığını hissettiregelmiştir. TÜRK-İŞ'in bir diğer özelliği iş başına gelen tüm siyasal kadroların göz kırpmalarına karşın bağımsız olmasıdır. Zaman zaman içimizden ve dışımızdan eleştirilere hedef olan bu tarafsızlık politikası-

nın yıllar geçtikçe işçi hareketine olduğu kadar ülke çıkarlarına ve bütünlüğüne de ne kadar faydalar sağladığı bir bir ortaya çıkmış ve bugünlerde daha iyi anlaşılıyor ya başlanmıştır.

TÜRK-İŞ ülkemizdeki en büyük sivil organize güç olarak yapısı ve yönetim kadrolarıyla gerçek sendikacılığın en güzel örneğini verirken temel amaç edindiği, «Çalışmayı Toplumun temel değeri haline getirmeyi» her zaman içtenlikle savunmuştur. Ve Sendikacılığın oldukça güçlülere maruz bırakılmak istendiği günlerde, aynı mücadele verilmektedir. Bu mücadelede başarı, hem hür sendikacılığımızın, hem de demokrasimizin olacaktır.

TÜRK-İŞ'de SON 18 AY

13 GENEL KURUL

TÜRK-İŞ 13. Genel Kurulu, 21-25 Aralık 1983 tarihinde Ankara'da toplandı.

Genel Kurul'da yapılan konuşmalarda ve alınan kararlarda, TÜRK-İŞ'in ve işçi camiasının birlik ve bütünlüğü bir kez daha tescil edildi.

Cumhurbaşkanımız Sayın Kenan EVREN, Genel Kurulumuza gönderdiği mesajında her sorunun çözümünde gösterdiği anlayışın yanı sıra, Atatürk İdeallerine olan inanç ve bağlılığından ötürü, TÜRK-İŞ'i kutladı ve Genel Kurula başarı dileklerini iletti.

ASGARİ ÜCRET

TÜRK-İŞ yeni asgari ücretlerin tesbiti konusunda girişimlere başladı ve bu konudaki görüşlerini beş ana başlık altında açıkladı.

Bu açıklamada, asgari ücret tesbitinde alle faktörüne gereken önemli yerin verilmesi ve ücretin işçiye net olarak ödenmesi ile yeni uygulamanın 1 Nisan 1984'te yürürlüğe girmesi isteniyordu.

YHK VE ÜCRETLER

YHK'da TÜRK-İŞ'i temsil eden asil ve yedek üyelerinin katıldığı toplantı sonrasında Genel Başkan Şevket YILMAZ'ın yayınladığı basın bildirisinde, Yüksek Hakem Kurulunun 1984 yılı ücret zamları için tesbit edip açıkladığı miktarların, Başbakan Turgut ÖZAL'ın, yani hükümetin aldığı zam kararının da altında kaldığı belirtildi ve 100 binlerce işçiyi ilgilendiren bu tikanıklığın bir an önce giderilmesi talep edildi.

10 Şubat 1984 günü ise, TÜRK-İŞ, 1984 yılı zamlarına ilişkin görüşünü bir kez daha açıkladı ve bu konuda bir teklif hazırlayıp YHK'na sundu. Bu teklifte, 1984 zammının yüzde 43'ten aşağı olmaması istenirken, bunun gerekçeleri de açıklandı.

26 Şubat'ta yayınlanan bildiri de ise, TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulunun aynı konudaki görüşleri kamuoyuna yansıtıldı ve ücret zamları hesaplanırken, işçilere haksızlıktan vazgeçilmesi hatırlatıldı.

Aynı ay içinde, 23 Şubat günü HP Genel Başkanı Necdet Calp ve işçi kökenli HP'li milletvekilleri Genel Merkezimizi ziyaret ederek, Şevket YILMAZ ve Yönetim Kurulu üyeleriyle bir görüşme yaptılar.

İŞÇİ SAĞLIĞI - İŞ GÜVENLİĞİ

2-4 Mayıs 1984 tarihleri arasında, TÜRK-İŞ'le AAFL'nın müşterek düzenledikleri «İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Birinci Ulusal Konferansı» Ankara'da yapıldı.

İşçi - İşveren ve Hükümet temsilcilerinin katıldığı bu toplantıda, ülkemizdeki iş kazaları ve meslek hastalıklarının nedenleri üzerinde duruldu ve önerilerin neler olabileceği belirlendi. Toplantıda, Türkiye'nin iş kazaları bakımından dünyada en ön sırayı işgal ettiği de rakamlarla ortaya kondu.

DEPREMZEDELERE YARDIM

TÜRK-İŞ, 1983 sonlarında Erzurum ve Kars dolaylarında meydana gelen deprem afetinde hayatını kaybedenlerin ve mal kaybına uğrayan yurttaşlarımızın yardımına koştu.

Bu amaçla bir yardım kampanyası açan Konfederasyonumuz, Ankara'dan topladığı 40 milyon lira ile illerdeki açılan hesaplarda toplanan yaklaşık 60 milyon lira, depremden zarar gören illerimizin valiliklerine ulaştırdı.

İZMİR TOPLANTISI

TÜRK-İŞ'in İzmir'de düzenlediği kapalı salon toplantısı, tek kelimayle muhteşem geçti. 11 Mart Pazar günü yapılan bu toplantımızda geçen tüm konuşmalarda hür ve güçlü sendikacılık istekleri bir kez daha dile getirildi ve bu konuda sıkıntı yaratan noktaların giderilmesi istendi.

YENİ ASGARİ ÜCRET

Yeni asgari ücretler, eskisine nazaran 1 yıl 3 ay sonra yeniden tesbit edildi ve TÜRK-İŞ'in desteği doğrultusunda 1 Nisan'dan itibaren yürürlüğe girdi. Yeni asgari ücret, yetersiz kalmakla birlikte 24 bin 525 lira oldu.

BAŞKANLAR KURULU

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, 13 Nisan 1984 günü Ankara'da yeniden toplantı ve toplantıyı açan Genel Başkan Şevket YILMAZ, «Reel ücretlerdeki gerileme, peş peşe zamlarla hızlanmış ve işçinin alım gücü kalmamıştır.» dedi.

Toplantı sonunda yayınlanan Başkanlar Kurulu Bildirisinde ise, çeşitli problemlere değinildi ve özellikle Kamu İktisadi Teşebbüslerinde çalışanların birikmiş haklarının daha fazla geciktirilmeden ödenmesi talep edildi.

KAPAKTAKİ KONU

CUMHURBAŞKANI İLE GÖRÜŞME

Cumhurbaşkanı Sayın Kenan EVREN, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ'ı 25 Nisan'da Çankaya Köşkünde kabul ederek, kendisiyle 45 dakika süren bir görüşme yaptı.

Bu görüşmeden 6 gün sonra, TÜRK-İŞ Çalışma Hayatıyla ilgili yasalarda değiştirilmesini istediği hususları bir dosya halinde, bu defa Genel Sekreter Sadık ŞİDE tarafından Cumhurbaşkanı EVREN'e sunuldu. TÜRK-İŞ'in bu talepleri, TBMM Başkanı, Başbakan, Siyasi Parti Genel Başkanları ve TBMM ilgili komisyon başkanlıklarına da aynen verildi ve ilgileri istendi.

SSK GENEL KURULU

14-17 Mayıs 1984 günleri arasında, SSK'nın 39. Genel Kurulu toplantı ve toplantıda bir konuşma yapan Genel Sekreter Sadık ŞİDE, TÜRK-İŞ'in sosyal güvenlikle ilgili görüşlerini ve eleştirilerini dile getirdi. Genel Kurul'da söz alan işçi nelterek, Kurumun daha rantabl çalışmasını istediler.

SEMİNER

Tüm bu faaliyetler sürerken, gerek Genel Eğitim Sekreterliğinin, gerekse Genel Teşkilatlandırma Sekreterliğinin yurdun çeşitli bölgelerinde düzenledikleri eğitim seminerleri yıl boyunca yapılageldi. Bu arada

Genel Mali Sekreterlik de mesleki bir seminer düzenledi.

İSTANBUL'DA BÜYÜK TOPLANTI

3 Haziran günü İstanbul'da düzenlenen büyük açık hava toplantısına 12 binin üstünde işçi ve işçi temsilcisi katıldı. Büyük coşku içinde ve başarılı geçen bu açık hava toplantısında, çeşitli sorunlarımız dile getirildi, özellikle serbest toplu pazarlık hakkının zedelenmekte olduğuna işaret edildi.

ZİRVE TOPLANTISI

TÜRK-İŞ ile Hükümet arasında beklenen zirve görüşmesi, 17 Temmuz Salı günü Ankara'da yapıldı. Şevket YILMAZ Başkanlığındaki TÜRK-İŞ Heyetiyle ÖZAL Başkanlığındaki Hükümet yetkilileri arasındaki bu zirve toplantısında, karşılıklı olarak görüş ve dilekler anlatıldı.

3 Ana başlık ve 17 maddede özetlenen TÜRK-İŞ istekleri hakkında Hükümet Başkanı ve diğer Bakanlara bilgi verildi ve bu isteklerin bir an önce halli istendi.

Ancak, geçen süre ve aylar içinde, zirveden beklenen iyi sonuçlara ulaşılmadığı görüldü. Bunun üzerine, TÜRK-İŞ'in hazırladığı 15 kanun teklifi değişiklik metni, TBMM'ye sunuldu.

ÇALIŞMA MECLİSİ TOPLANDI

Çalışma Meclisi, 26 Temmuz 1984'te toplandı ve Genel Başkan Şevket YILMAZ, TÜRK-İŞ'in çeşitli konulara ilişkin görüşlerini anlatırken, 48 yıldan bu yana işleyen kıdem tazminatı müessesesinin işçiler aleyhine bozulmasının endişe yaratacağını belirtti ve bu konuda titizlik gösterilmesini istedi.

YILMAZ, kıdem tazminatı fonu

hakkında bakanlıkça hazırlanan taslağı kabul edemeyeceklerini açıkladı. Daha sonra yayınlanan ortak bildiride, kazanılmış haklara riayet edileceği taraflarca imza altına alındı.

BAŞKANLAR KURULU

25 Eylül 1984 günü toplanan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, kazanılmış işçi hak ve özgürlüklerinin korunması yolunda daha fazla çaba gösterilmesini ve ILO ana tüzüğünün tanıdığı şikayet mekanizmasının işletilmesini kararlaştırdı.

Başkanlar Kurulu, toplu iş sözleşmelerine kısıtlama koyan Kamu Kesimi Toplu Sözleşme Koordinasyon Kuruluna karşı, Konfederasyon bünyesinde bir kurul oluşturulmasının faydalı olacağını saptadı ve yayınlanan bildiride, özellikle toplu pazarlık hakkının zedelediğine dikkat çekildi. Ayrıca, TÜRK-İŞ'in Kıdem Tazminatı Fonu ve Toplu İş Sözleşmeleri Hakkında ilişkin görüşleri birer broşür halinde yayınlandı.

İLKE KARARLARI

TÜRK-İŞ bünyesinde kurulan bir komite, Koordinasyon Kurulu kararları karşısında, Kamu Kesiminde uygulanacak sözleşmelerle ilgili bir dizi ilke kararı aldı ve açıklandı. Belirli aralıklarla toplanan Komitede, Kamu Kesimi işyerleri için elde bulunan sözleşmelerde takip edilecek politikanın esasları saptandı.

Bu arada, TÜRK-İŞ, keyfi işten çıkarmalara şiddetle karşı koydu ve ayrıca bu konuda yayınlanan broşürde, «Devlet bu sosyal yaranın deşilmesi karşısında sessiz kalamaz...» denildi.

ÖZAL - YILMAZ GÖRÜŞMESİ

24 Aralık 1984 günü, TÜRK-İŞ Genel Başkanı YILMAZ'la Başbakan ÖZAL, Başbakanlıkta bir görüşme yaptılar. Yönetim Kurulu üyeleri ve bazı Bakan'ların da katıldığı bu toplantıda, Toplu İş Sözleşmelerinin Durumu ve İşten Çıkarma Olayları üzerinde duruldu.

CUMHURBAŞKANININ KABULÜ

Genel Başkan YILMAZ, bu gelişmeler devam ederken, 28 Aralık 1984 günü Cumhurbaşkanı Sayın EVREN tarafından kabul edildi. YILMAZ, bu görüşmede, çalışma hayatını ilgilendiren ve sıkıntı yaratan birçok konuda Cumhurbaşkanı'na bilgi sundu.

Aynı gün, TÜRK-İŞ'in Genişletilmiş Başkanlar Kurulu Toplantısı ise, Ankara'da devam ediyordu. Toplantı sonunda yayınlanan açıklamada, sıkıntı yaratan sorunların halli için hükümetçe gere-

ken ilgi gösterilmediği öne sürüldü ve sadece işçi kesiminden fedakarlık beklenmesinin sakıncalar yarattığı belirtildi.

İKİNCİ ZİRVE

TÜRK-İŞ'le Hükümet arasındaki ikinci zirve toplantısı ise, 15 Ocak 1985 günü yapıldı. Başbakanlıkta bu toplantıda konuşan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ ve yönetim kurulu üyeleri, giderek artan şikayetleri dile getirdiler. Toplantıda, toplu sözleşmelere Koordinasyon Kurulunca müdahale edilmesinin hür demokrasi ile bağdaşmadığı, işsizlik sorununa çare getirilmediği ve kazanılmış işçi haklarının geriye götürülmek istendiği anlatıldı ve bu sakıncaların bir an önce ortadan kaldırılması istendi.

GENÇ İŞÇİLERİN SORUNLARI

1985 yılının Gençlik Yılı ilanıyla bu konuda bir toplantı düzenleyen TÜRK-İŞ, genç işçilerin sorunlarını

Istanbul'daki açık hava toplantımıza binlerce işçi katılmıştı.

KAPAKTAKİ KONU

gündeme getirdi ve özellikle işsizlik üzerinde duruldu. Seminerde konuşan Genel Başkan YILMAZ, «Kahve köşelerinde sayısız işsiz güçsüz gençler dururken, toplum rahatsız demektir.» dedi.

ORTAK BİLDİRİ

TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların yönetim kurulları, 11 Nisan 1985 günü Genel Merkezde düzenlenen bir toplantıya katıldılar. Genel Başkan YILMAZ'ın, işçi sorunlarını ve çalışma hayatını vukufila değerlendiren açılış konuşması büyük yankı uyandırdı ve tüm sendikaların Genel Başkanları, bu konuşma metnini tek tek imzalamak suretiyle tasviplerini açıkladılar.

Daha sonra yayınlanan ortak bildiri, toplantıda okundu ve ayakta alkışlandı. Bu bildiri, kamu kesimi toplu sözleşmelerinde yeni bir tavır ortaya konulması belirtildi ve ikinci bir karara kadar, YHK'daki TÜRK-İŞ temsilcilerinin bu kurudan çekildiği açıklandı.

Müteakiben, bu tür sözleşme

müzakelerine bir süre katılmama kararı alındı.

Bu arada, yapılan çeşitli seminer ve sempozyumlarda, TÜRK-İŞ'in görüş ve eleştirileri kamuoyuna yansıtıldı.

BASIN SEMPOZYUMU

TÜRK-İŞ / AAFLI tarafından İstanbul'da düzenlenen «Basın ve Halkla İlişkiler Sempozyumu, büyük ilgi gördü. 25-27 Nisan tarihleri arasındaki bu sempozyuma, bir çok bilim adamı ile tanınmış gazeteciler ve sendika liderleri konuşmacı ve tebliğ sahibi olarak katıldılar.

SORUNLAR BÜYÜYOR

TÜRK-İŞ'le Hükümet arasında 29 Nisan'da yapılan bir üst düzey görüşmesinde, sorunlar tekrar gündeme getirildi ve bundan önceki iki zirvede ele alınan sorunların 2-3'ü dışında bir çözüm getirilmediğine işaret edildi.

BURSA TOPLANTISI

TÜRK-İŞ'in 12 Mayıs Pazar günü Bursa'da düzenlediği kapalı salon toplantısı, içten sıcak ve heyecanlı bir tempoda cereyan etti.

Genel Başkan YILMAZ ve Genel Sekreter ŞİDE'nin konuşmalarını takiben söz alan bir bayan ve bir erkek işçi, TÜRK-İŞ'in ortaya koyduğu görüşlere tüm işçilerin aynen ortak duygularla baktığını ve Konfederasyona olan güvenlerini dile getirdiler. Salonu dolduran işçiler, zaman zaman sevgi gösterileri arasında, «Bu böyle gitmez. 50 yılda kazanılmış işçi hakları bir kalemde geri alınamaz..» dediler.

SSK GENEL KURULU

SSK'nın 40. Genel Kurul Toplantısı, 16-18 Mayıs tarihlerinde Ankara'da toplandı. TÜRK-İŞ'in görüşlerini dile getiren Genel Sekreter Sadık ŞİDE, çeşitli sorunlar üzerinde durdu ve kurum bünyesindeki rahatsızlıkları dile getirdi. ŞİDE, ayrıca bakanlığın bir tasarı hazırlamakta olduğuna dikkati çekerek, SSK Hastanelerinin yeni bir kuruma devredilmesine müsaade etmiyeceklerini vurguladı.

Devlet Bakanı Kaya Erdem'in, ücret - fiyat ilişkileri üzerindeki konuşması ise, işçi delegeler tarafından tepkiyle karşılandı ve verilen sözlerle icraatın birbirini tutmadığı ifade olundu.

Genel Kurulun son günü, SSK Hastanelerinin devri konusunda bakanlık görüşünün açıklık kazanması ve bu konuda bir komisyon kurulması üzerine konuşan ŞİDE, «Bizim için bu toplantı bitmiştir.» dedi. ŞİDE'nin bu konuşmasını alkışlarla tasvip eden işçi

TÜRK-İŞ'in geçtiğimiz dönemde düzenlediği sempozyumlardan birinde, çalışma hayatımızı ilgilendiren yasalardaki aksayan yönler değinildi. Bu sempozyumda bir tebliğ sunan, eski Çalışma Bakanı Prof. Dr. Turhan ESENER de, TÜRK-İŞ'le aynı görüşleri paylaştığını açıkladı.

delegeler, hep beraber salonu terk ettiler. Çalışma Bakanı KALEMLİ ise, bu tutum üzerine, komisyon raporunun şimdilik dikkate alınmayacağını, işçi delegelerin salonu terkenden üzüldüğünü belirtti ve yarısı boş olan salona hitabetti. Bakanlık yetkilileri, salondaki bu boşluğu örtbilmek gayretiyle kurumda çalışan personeli salona alarak boş sıralara oturtular.

ILO KONFERANSI

Haziran 1985 ayı içinde İsviçre'nin Cenevre kentinde toplanan 71. ILO Konferansında Türk Heyeti İşçi Grubuna Başkanlık eden Şevket YILMAZ Genel Kurulda delegelere hibaten bir konuşma yaptı.

Genel Başkan YILMAZ, bu konuşması sırasında, özellikle sendikal özgürlükler ve haklar konusunda durdu ve «Günümüzde birçok hükümet, yanığı içine düşerek, sendikaları güçsüz duruma düşürmeyi amaçlayan, işsizliği artıran sakat politikalar izlemektedirler. Oysa sendikalar demokrasi-lerde özgür, hür ve güçlü olursa, hem o demokrasi iyi işler, hem de o ülkeler kazanır.» dedi.

TÜRK-İŞ'te Temmuz ayında düzenlenen bir sempozyumda ise, Çalışma hayatıyla ilgili yasalarda yapılması gerekli değişiklikler saptandı. Aynı konuda Çalışma Bakanlığındaki toplantıya ise TÜRK-İŞ katılmadı.

VE SAMSUN TOPLANTISI

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, TÜRK-İŞ'in 34. yıldönümünün Samsun'da bir törenle kutlanmasını ve bu ilimizde toplantılar düzenlemesini kararlaştırdı. Samsun'daki bu toplantılarda, çeşitli sorunlara değinilerek, sıkıntılar işçilere anlatılacak.

Bursa kapalı salon toplantısında, salonu dolduran işçiler Milli Marşımızı söylerken.

Bu toplantıda konuşan bir bayan ve bir erkek işçi de, ortaya konan yönlelere katıldıklarını belirtirken, TÜRK-İŞ'e ve O'nun yöneticilerine duydukları güveni belirttiler

Bursa toplantısından ayrı bir görünüş. İşçiler, coşku içinde liderlerini dinleyip alkışladılar ve zaman zaman böyle tempo tuttular.

Bakan Bey ne istiyor?

ÇALIŞMA hayatımızı en çok ilgilendiren Bakanlık hiç şüphesiz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'dır. Bu Bakanlığın tasarrufları hazırladığı yasa tasarıları ve emrinde bulunan Kurum ve kuruluşlarla ilgili tasarrufları çalışma barışını doğrudan ilgilendirir. Eğer Bakan ve çalışma arkadaşları çalışma barışını sürekli korumak ve geliştirmek istiyorlar ve bu barışın taraflarını yan gütmezsizin değerlendirmeye tabi tutuyorlarsa mesele yoktur. Barış sürekli olur, üretim artar verimlilik yükselir. Bunlardan da kazançlı çıkacak olan sadece taraflar değil bütün bir ülke ve bu ülkede yaşayanların tamamı olur. Değilse yani Bakanlık bilerek ya da bilmeyerek yan tutuyorsa veya bu izlenimi veriyorsa hazırladığı yasa tasarılarıyla toplumu tedirgin ediyorsa, çalışma barışı bozulur bunun sonucunda ise kaybeden ülke olur.

Türkiye'nin 27 Mayıs'da 12 Martta ve 12 Eylül'de olağan dönemler yaşadığı ve bu dönemlere özgün kanunlar çıkarıldığını hepimiz biliriz. 27 Mayıs 1960'da yapılan Askeri müdahale 1961 Anayasasının yürürlüğe girmesine topluma oldukça ileri haklar verilmesine öncülük etmiş idi. Bu anayasaya göre çıkarılan çalışma hayatıyla ilgili kanunlar 17 yıllık bir tatbikat görmüş ve bu tatbikatın milli gelirin artmasında ve kısmen de olsa daha adil dağılımına sebebiyet verdiği

aklı ve mantığı çalışan herkes tarafından tespit edilir. Ne var ki, bu anayasanın getirdiği özgürlükler bir kısım ihanet mihrakları tarafından suistimal edilince Türkiye bunalımlara düşmüş ve iç savaşın eşiğine kadar getirilmiştir. Böyle olunca Türkiye 12 Marta da 12 Eylül'de kaçınılmaz olarak geldi. Olağanüstü dönemlerin çıkardığı kanunların yönetenlerin isteği doğrultusunda olduğu Dünya İhtilallerini inceleyenler tarafından kolayca görülür.

12 Eylül 1980'de Türkiye gerçekten milletin tamamına yakınının yürekten desteklediği bir askeri müdahaleyi daha yaşamıştır. Askeri İdare tarafından çıkarılan kanunlar haklar ve özgürlükleri sınırlandıran kanunlardır. Başta TÜRK-İŞ olmak üzere Türk Sendikacıları normal döneme geçilince yani Demokrasi işlerlik kazanınca bu kısıtlamaların kaldırılacağı umudunu korumuşlar ve siyasi iktidarın demokrasinin en az siyasi partiler kadar vazgeçilmez müesseseleri olan sendikaların hür sendikacılık ilkelerine uygun şartlara kavuşturulacağını beklemişlerdir.

Demokrasiye belirli partilerin katıldığı seçimlerle geçtikten ve milletin iradesiyle oluşan parlamento çalışmalarına başladıktan sonra gelişmeler hangi istikamettedir. Şimdi; kısaca bir göz atalım ve Bakanlığın tasarruflarını serinkanlılıkla değerlendirmeye çalışalım;

Hakları ve özgürlükleri kısıtlayan kanunlar şimdi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca, daha da ağırlaştırılmak istenmekte çalışma hayatının güçlü yapısında sermayenin ağırlıkta olduğu ikili yani işveren ve hükümetten oluşan bir egemenlik yaratılmak istenmektedir. İdari ve Mali Denetimle susturulmak ve sindirilmek istenen başta TÜRK-İŞ yöneticileri olmak üzere, sendikacıların üzerine bir siyasi baskı tesisi amacı güdülmektedir. Hiç

YARGITAY KARARLARI

Posta Çalışmalarında Kıdem Tazminatı

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

E. 1984/2547

K. 1984/2649

T. 2.4.1984

DAVA : Davacı, davalıya fazla ödenen kıdem tazminatının tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği hüküm altına almıştır.

KARAR : Hüküm, süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü :

Davacı idare, işyerinde 3 vardiye halinde çalışıldığını, bu nedenle işçilerin günlük fiili çalışmalarının 7,5 saat olduğunu, kıdem tazminatına esas yevmiyenin tespitinde 7,5 saat karşılığı ücretin esas alınmasını gerektiğini; oysa, davalıya zuhulen günlük 8 saat karşılığı yevmiye üzerinden ödeme yapıldığını ileri sürerek fazla ödemenin geri alınmasını istemiştir.

Davalı ise savunmasında, işverenin işçisini 7,5 saat çalıştırma dahi kanunen 8 saat üzerinden ücret ödemek zorunda olduğunu bildirerek davanın reddini talep etmiştir.

Mahkeme istirdada karar vermiştir.

1 — Kıdem tazminatı hesabında son ücretin nazara alınması gerekir. Bu itibarla şayet davacıya bordro mucibi ödemeler 7,5 saat üzerinden yapılmış, hizmet akti veya toplu iş sözleşmelerinde de 7,5 saat çalışanlara 8 saat üzerinden ücret ödeneceğine dair bir hüküm yoksa, davacı idare iddiasında haklı ve karar doğru olur. Eğer hizmet akti veya TİS'de ücretin 8 saat üzerinden ödeneceği kararlaştırılmış ise, o takdirde idare istirdat talebinde bulunamaz ve davanın reddi gerekir.

O halde varsa bordrolar ve TİS'den getirtilerek bu esaslar çerçevesinde inceleme yapılarak sonucu uyarınca bir karar verilmesi gerekirken, noksan araştırma ve inceleme ile hüküm tesisi isabetsizdir.

2 — Dava bir yıllık zaman aşımına tabidir. Burada zaman aşımı başıngıcı hataen verildiğini istirdada yetkili makamın ittıla tarihidir. Davalının zaman aşımı def'i hususunda da gerekli bir araştırma ve inceleme yapılmamıştır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın, yukarıda gösterilen sebeplerden **BOZULMASINA** oybirliğiyle karar verildi.

gereği yokken, kıdem tazminatı fonu çalışma hayatının en önemli meselesi imiş gibi çalışma meclisine takdim edilmiş işçi emeklileri ile ilgili bir tedirginlik ortamı yaratılmış ve işçilerin biran önce emekli olmaları için kuyruklar oluşturulmasına sebebiyet verilmiştir. Yarın endişesi daha dün işe giren işçilerde bile kuşkuyla dönüşmüş ve bunun üzerine tuz biber eken yeni bir takım meseleler kamu oyunu meşgul etmeye başlamıştır. Sayın Bakanın niyetine göre asgari ücretler bütçe kanununa bağlanacaktır. Asgari ücret tesbit Komisyonu ilga edilecek işçilerin söz sahibi olabildiği son üçlü yapı da ortadan kaldırılmış olacaktır. Gerçi bugüne kadar Bakan Bey'in hazırladığı tasarılar henüz meclislerden geçmiş değildir. Bakanlar Kurulu gündeminde olup olmadığı da bilinmemektedir. Ama tedirginlik sürmekte çalışma barışı zedelenmekte ve Sayın Bakan TÜRK-İŞ Genel Başkanı da dahil bütün işçi liderlerini susturabileceği ümidini korumaktadır. Bunun böyle olmadığını olamayacağını haksızlıkların karşısında işçi liderlerinin susmayacağını susturulamayacağını geçmiş dönem göstermiştir. Bakan Bey de öğrenecektir. İşçinin sesinin kısıldığı liderinin taviz vermeye zorlandığı ülkelerde demokrasi, demokrasi adına katledilir. Çağdaş Demokrasi anlayışını ne zaman içimize sindirebileceğiz ne zaman ben bilirim, benden daha iyi bilen yoktur alışkanlığından kurtulacağız? Türk Demokrasisi hür sendikacılık hareketi olmadan bir bacağı kırık bir masaya benzer. Demokrasiyi bu hale getirmeye hiç kimsenin hakkı yotur. Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı da eninde sonunda bu gerçekleri kabul ve teslim edecek veya görevini bu gerçekleri bilen birine teslim edecektir. Benim sendikacılıktaki tecrübeme, siyasetteki tecrübemi ekleyerek söylemek istediğim şimdilik bu kadar...

İşçinin Sakalını Kesmemesi Haklı Fesih Nedeni Sayılamaz

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

E. 1984/343

K. 1984/916

T. 3.2.1984

DAVA : Davacı, ihbar ve kıdem tazminatının ödenilmesine karar verilmesini istemiştir. Yerel mahkeme, davayı reddetmiştir.

Hüküm, süresi içinde davacı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü :

K A R A R : Davacının iş akti, sakalını kesmediği için feshedilmiştir. Böyle bir davranış, 17/II. maddede sayılan tazminatsız fesih halleri ve benzerlerinden değildir. Bu hallerin, işyerinin ve yapılan işin özellikleriyle bağdaşmadığı da ileri sürülmemiştir.

Bu itibarla, hak ettiği ihbar ve kıdem tazminatlarına hükmedilmesi gerekirken reddi, usul ve yasa ya aykırıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılan sebeplerle davacı yararına **BOZULMASINA** (.....) oybirliğiyle karar verildi.

Tutukluluk Nedeniyle İşten Çıkarmada Kıdem Tazminatı Verilmesi Gerekir.

DAVA : Taraflar arasındaki ihbar ve kıdem tazminatının ödenilmesi davasının yapılan yargılaması sonunda, reddine ilişkin hükmün süresi içinde duruşmalı olarak temyizden incelenmesi davacı avukatınca istenilmesi üzerine; dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü :

KARAR : Olayda tutukluluk halinde hizmet sözleşmesinin toplu iş sözleşmesi uyarınca münfesh sayılması işverenin feshi yerine kaim olacak hukuki sonucu doğurur. Bu durum karşısında sözleşme ve davacının kişiliğine bağlı zorunlu sebeple son verilmiş sayılacağından, davacı ihbar tazminatı isteyeemez ise de, tutukluluk tarihine kadar hesap edilecek hizmet süresine göre kıdem tazminatı istemekte haklıdır. Bu nedenlerle kıdem tazminatı isteğinin reddi isabetsizdir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenlerle **BOZULMASINA** oybirliğiyle karar verildi.

YAŞLILIK AYLIĞI BAĞLANMASI HAKKINDA YARGITAY 10. HUKUK DAİRESİ KARARI

Davacının kolektif şirket ortağı ve 1337 doğumlu bulunan davalı Bağ-Kur tarafından belirlendiğine göre, 1479 sayılı Kanunun 24/1-b ve 35/a ve son maddeleri gözetilmek, 27.2.1981 tarihli istek üzerine 1.3.1981 tarihinden itibaren değil, 1.8.1981 tarihinden geçerli olmak üzere yaşlılık aylığı bağlanması gerekirken, 1.3.1981 tarihinden itibaren yaşlılık aylığı bağlanmasında davalı Bağ-Kur'un kusurlu olduğu ortadadır. Yaşlılık aylığı bağlanması isteğinin, işi bırakmadan veya 60 yaşını doldurmadan yapılmış bulunması, baştan beri geçersiz sayılmasını gerektirmeyeceği kuşkusuzdur. Çünkü, 1479 sayılı Kanunun 35 ve ardından gelen maddelerinde, diğer koşullar gerçekleşmeden yapılan başvurunun geçersiz sayılacağına dair açık veya üstü örtülü her hangi bir hüküm bulunmamaktadır. Yaşlılık aylığına hak kazanabilmek için önemli olan anılan maddede yazılı koşulların gerçekleşmiş bulunmasıdır. Yoksa, bu gerçekleşmenin belli bir süre altında olması değildir. Bu duruma göre, davacının 60 yaşını bitirmesine az bir süre kala kendisine yaşlılık aylığı bağlanması için başvurusu geçersiz sayılmaz. Yalnız bu durumda, davacının isteği 60 yaşını doldurduğu 1.7.1981 tarihinden itibaren yürürlük kazanır ve dolayısıyla yaşlılık aylığının başlangıcında isteğin yapıldığı tarih değil, 1.7.1981 tarihinin göz önünde tutulması, 1.8.1981 tarihinden itibaren yaşlılık aylığı bağlanması gerekir. Aksine düşüncelerle 1.8.1981 tarihinden sonrasını da kapsayacak şekilde yaşlılık aylığının iptali ve 1.8.1981 tarihinden sonra ödenen yaşlılık aylıklarının geri istenmesi isabetsiz ve yanlışlık kendi kusurundan kaynaklandığından evrensel nitelikteki afaki iyiniyet kurallarına aykırı olup, 1.8.1981 tarihinden sonrası ile ilgili temyiz itirazları yerinde değildir. Ne var ki, 1479 sayılı Kanunun 35. maddesi koşulları gerçekleşmeden 1.3.1981 tarihinde bağlanan ve 1.8.1981 tarihine kadar ödenen (Temmuz ayı dahil) yaşlılık aylıklarının haksız iktisap hükümlerine göre tchsil gerektirdiği, 1.3.1981 - 1.8.1981 dönemi ile ilgili Kurum işleminin doğru olduğu gözetilmeksizin, olayla ilgili bulunmayan Danıştay İçtihad Birleştirme Kararına dayanılarak yazılı düşüncelerle anılan dönem hakkındaki isteminde kabulü isabetsizdir.

Mahkemece yapılacak iş, 1.8.1981 tarihine kadar tahakkuk ettirilip ödenen yaşlılık aylıkları miktarı araştırılıp bulunması ve bulunacak miktar kadar borcu olduğunun tespitine yaşlılık aylığının iptali hakkındaki Kurum isteminin iptaline karar vermekten ibarettir.

Mahkemece, bu maddi ve hukuki olgular gözetilmeden tüm isteğin kabulü usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davalı Kurumun bu yönü amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA** oybirliğiyle karar verildi.

YASALAR VE ÇIKMAZLARI

- TÜRK-İŞ'TEKİ TOPLANTIYA SENDİKA GENEL BAŞKANLARIYLA SENDİKALARIN HUKUK DANIŞMANLARI KATILDI.

- AYNI GÜN ÇALIŞMA BAKANININ DÜZENLEDİĞİ TOPLANTIYA, TÜRK-İŞ HEYETİ GİTMEDİ.

TÜRK-İŞ'DE KONFERANS DÜZENLENDİ

TÜRK-İŞ
GENEL BAŞKANI

YILMAZ:
«Amacımız
demokrasi
rejimi
içinde

Genel Başkan Şevket YILMAZ, konferansı açış konuşmasında, yasaların aksak - geğik yönlerini açıklıkla dile getirdi ve istenilen değışiklikleri anlattı.

özgür ve hür sendikacılık yapabilmektir.»

- Sendikalar, Toplu İş Sözleşmesi, Grev - Lokavt ve İş Yasasının çeşitli yönleriyle tartışıldığı 11 Temmuz günkü konferans, bir konuşmayla açan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, yapılmasını önerdikleri yasal değışikliklerle, «Demokrasi rejimi içinde özgür ve hür sendikacılık yapabilmeyi» amaçladıklarını söyledi.

«Konfederasyona bağılı sendikaların üst düzey yöneticileri ile hukuk danışmanlarının katıldıkları TÜRK-İŞ Genel Merkezindeki konferansta, hükümetin çalışma hayatına ilişkin tutumunu da eleştiren Şevket YILMAZ, şunları söyledi :

«Bilebildiğim kadarıyla şu saatlerde Çalışma ve Sosyal Gü-

TES-İŞ Genel Başkanı Orhan ERÇELİK, SAĞLIK-İŞ Genel Başkanı Mustafa BAŞOĞLU, TÜRK HARB-İŞ Genel Başkanı Kenan DÜRKÜKAN ve BASS Genel Sekreteri Raci BAYÜLKE, Panelist olarak görüşlerini açıkladılar.

venlik Bakanlığı'nda da aynı konularda bir çalışma yapılmaktadır.

Bakanlık düzenlediği toplantıya işçi hak ve özgürlüklerinin geleceği ve hür sendikacılık ilkeleri bakımından son derece sakıncalı bulduğumuz kendi hazırlığını götürmüş bulunmaktadır. Düzenlemeler arasında, uygulama sorunları ile sınırlı olarak, TÜRK-İŞ tarafından hazırlanan bazı değişikliklere yer verilmiş olması sonucu etkili değildir. Tasarı tümüyle değerlendirildiğinde, değiştiğim sakıncaları bünyesinde taşımaktadır. Bu tutum karşısında, davet edilmiş olmamıza rağmen, bu toplantıya katılmayı gereksiz gördük. Zira Bakanlık Tasarısı, bugünkü şekli ile,

- Çoğulcu ve Özgürlükçü demokrasi ilkeleriyle çelişen,
- Hür sendikacılık hareketini doğrudan idarenin kontrolü altına almayı amaçlayan,
- Serbest toplu pazarlık düzeninin mevcut aksaklıklarını daha ileri boyutlarda arttıran,
- Çalışma barışı idealini kökünden tahrip eden bir niteliktedir.

Böyle bir hazırlık ancak işçiler dışında, birbirine ötedenberi destek olduğu söylenen çevrelerce tartışılabilir; işte bugün orada bu yapılmaktadır. Bizler ise burada Türk Sendikacılık Hareketi'nin görüş ve isteklerini ortaya koymaya çalışacağız.

2821 ve 2822 Sayılı Yasalarda derhal değişiklik yapılması ihtiyacı bugün ortaya konmuş değildir.

Hatırlanacağı üzere bu Yasalar «tasarı» aşamasında iken, hatta çok daha öncesinde, Anayasa Tasarısının kamuoyunda tartışmaya başlandığı günlerde, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, yurdumuzda demokratik düzen içinde işçi hak ve özgürlüklerinin ne suretle düzenlenmesi gerektiğini defaatle ortaya koymuştu.

TÜRK-İŞ açısından sorun özellikle bir «özgürlük sorunu» idi.

«Hür sendikacılık» sorunuydu.

TÜRK-İŞ yapılacak düzenlemelerde, Batı Demokrasilerinde işçilere tanınanlardan ne bir fazla, ne bir eksik istiyordu. Yeni değil, ilkeleri, 1948'lerde Birleşmiş

Milletler Teşkilatı'nda ve Birleşmiş Milletler Teşkilatına bağlı ihtisas organlarında tartışılıp kararlaştırılan düzenlemeler, 1963'lerde olduğu gibi, 1982'lerde de korunsun, temel işçi hak ve özgürlüklerine saygı gösterilsin istiyorduk. Ölçü olarak, yine, tüm Batı Demokrasilerinde kabul edilen ölçülerden, Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) nün Sözleşme ve Tavsiye Kararlarından hareket ediyorduk. Özetle, tüm düzenlemelerde, «Sendika Hakkının ve Örgütlenme Özgürlüğünün Korunması»'na dair 87 sayılı Sözleşmeye ve «Serbest toplu pazarlık hakkının korunması ve geliştirilmesine» dair 98 Sayılı Sözleşmeye uygun hareket edilmesi gereğine işaret ediyorduk.

Bu işaretlerimiz kısmen dikkate alındı. Bir kısmı ise uygulama sonuçlarının değerlendirilmesine terkedildi. 1948 başından bugünlere kadar yaşanan deneyimler Yasal düzenlemelerde Tasarı aşamasında iken tespit ettiğimiz ve açıkladığımız çıkmazlarda ne kadar haklı olduğumuzu ortaya koydu. Aynı tespitleri Aralık 1983' de toplanan TÜRK-İŞ 13. Genel Kurulu da yaptı ve uluslararası hukuk kurallarına uygun suretle Yasaların değiştirilmesi için çalışılması sorumluluğunu bize verdi. O tarihten bu yana Konfederasyonumuzun tüm çalışmaları bu doğrultuda olmuştur ve devam etmektedir.

Değerli Yöneticiler,

Yasa değişiklik isteklerinin TÜRK-İŞ/Hükümet Zirve Toplantılarının en önemli gündem maddesini teşkil ettiği hatırlardadır. Çoğu 1984 başında Hükümete ve TBMM'ne ulaştırılmış bulunan değişiklik önerilerimiz hakkında bugüne kadar, geçerli tek adım atılmış değildir. Keyfi işten çıkarmalar, hiyleli işyeri kapatmaları karşısında tahakkuk etmiş ve birikmiş işçi alacaklarının tahsilinin kolaylaştırılması yolundaki istek bile, prensipte mutabakat beyan

edilmiş olmasına rağmen, tam olarak gerçekleştirilmemiştir.

2821 ve 2822 Sayılı Yasalarda yapılması öngörülen değişiklikler bir «özel muameleye» tâbi tutulmuş, çıkmazların 11 Şubat 1985 tarihinde yapılan TÜRK-İŞ / Hükümet Zirve Toplantısı sonrasında hemen ele alınmasında görüş beraberliğine varılmıştır.

TÜRK-İŞ bu mutabakat çerçevesinde ve yaptığı önerilerin «uygulama sorunları ile sınırlı olduğunu» özellikle belirterek 2821 ve 2822 Sayılı Yasalarda bu aşamada yapılmasını istediği değişiklikleri 15 Şubat 1985 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bir «ön anlaşma» olarak vermiştir. Öneriler, Teşkilatımızın yine uygulama sorunlarında sınırlı görüşleri alınarak, 15 Mart 1985 tarihinde ikinci kez Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bildirilmiştir. Bakanlık bunlardan 9'una katıldığını yazı ile duyurmuş, katılmadıkları konusunda açıklayıcı bilgi verilmiştir. Bu gelişmelerden sonra, üzerinde mutabakata varılan hususlarla ilgili Yasa değişiklik çalışmasının başlatılacağı ümitedilirken, Bakanlığın konuyu saptırdığı ve değişiklik yapılması fırsatından yararlanarak yeni ve hür sendikacılık ilkeleriyle, serbest toplu pazarlık hakkıyla taban tabana zıt düzenlemeler peşinde olduğu ortaya çıkmıştır.

Üstelik Bakanlık sorunların «işçi - işveren - Hükümet ve Üniversite temsilcilerince enine boyuna tartışıldığı bir çalışma sonrasında» değerlendirildiği, olgunlaştırıldığı gibi gerçekleri yansıtmayan, hatalı, sakat bir izlenim de yaratma peşindedir.

Bunun gibi, yakın geçmişte, yine kamuoyunu yanıltma amacıyla, Uluslararası Çalışma Örgütüne Türkiye'deki gelişmeleri «olumlu» gördüğüne dair haberler yaymaktan, beyanatlar vermekten kaçınılmamıştır. Oysa gerçek, yaratılmak istenen bu izlenimin tamamen tersidir. ILO 2821 ve 2822 Sayılı Yasalar konusunda dün ne söylüyorsa, bugün de aynı görüşlerini muhafaza etmektedir.

Genel Başkanlık Danışmanı Gültekin ÖZDENER, Tebliğini Sunarken.

TÜRK-İŞ Hukuk Danışmanı Hüseyin EKMEKÇİO Tebliğinde Kanunun aksak yönlerini ortaya koydu.

Konferansı, Sendikaları Genel Başkanları ve çok sayıda basın mensubu izledi.

Çalışma
kanlığındaki
toplantıya
katılan
bilim
adamlarının
istedikleri
yasal
değişiklikler,
çalışma
hayatını
ıkmazlardan
kurtaracak
düzeyde
değildi..

Değerli Yöneticiler,

2821 ve 2822 Sayılı Yasalarda-ki tertip, «1475 Sayılı Yasa uygulama sorunları» adı altında, İş Yasasında da «asgari ücret tespit yöntemi» bakımından tekrarlanmak istenmektedir. TÜRK-İŞ'in bu konudaki önerileri, genel olarak, «işçi çıkarma eylemleri»nin haklı ve geçerli sebep ilkesi ile yargı denetimine tâbi tutulmasını, asgari ücretlerin enflasyon karşısında sürekli olarak korunmasını hedef alırken, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı birinci konuda sessiz, asgari ücretler konusunda ise, tespit yönteminde köklü değişiklikler yapma peşindedir. Üstelik bu yapılırken, yine Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Türkiye tarafından tasdik edilmiş bulunan bir Sözleşmesi de ihlâl edilmiş olacaktır. Bakanlık bu konunun da sözde işçi - işveren - Hükümet üç'lüsü ile Üniversite Temsilcileri tarafından olgunlaştırıldığını öne sürecektir.

Bu tertiplerin kesinlikle içinde olmayacağımız ve sonuçlarını kabul etmeyeceğimiz bilinmelidir.

Bunu söylerken, «işçi - işveren - Hükümet üç'lüsü»nün ortak çalışma ile çoğu sorunun çözümünde etkili olabilecekleri gerçeğini göz ardı etmediğimi özellikle belirtmek istiyorum. Akılcı diya-

log, yöntem olarak, Batıya özgü demokratik sistemde çelişkileri en aza indirmenin, hatta «KONSENSUSA», diğer bir deyişle, belirli fedakârlıklarla ulaşılan uzlaşma noktasına gelebilmenin başlıca yoludur. Bunu, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiye tüm kuralları ile inanan bir işçi hareketinin yöneticisi olarak belirtiyorum.

Ancak diyalogu «akılcı» yapabilmenin yolları vardır.

Bunun temelinde, özellikle işçiler bakımından, hak ve özgürlük-

lere saygı esası yatar. Önce herkes, demokratik bir yapıda, hak ve özgürlüklerin esasına saygı gösterecektir. Hareket noktasını bu zihniyet, diğer bir deyişle «saygı» açısından aşılamayacak duvarlar teşkil edecektir. Bu yapıldıktan ve örnekleri somut olarak ortaya konulduktan sonradır ki, herkes yekdiğerine, söylediklerine ve hazırlıklarına saygı ile bakabilir. Ben bu eksikliği, hâla demokrasiyi tüm kuralları ve kurumları ile yerleştirme çabamız içinde aşılabilecek bir yön olarak kabul ediyorum. Yeter ki, iyi niyet egemen olsun, «ben yaptım oldu...» diye özetlenebilecek olan sakıncalı görüş terkedilsin.

Değerli Yöneticiler,

Bu konferansımızda iki değerli Hukukçumuz her üç Yasada yapılması düşünülen değişiklikler konusunda bilgi verecekler. Bu çalışmayı değerli Yönetici arkadaşlarımızın katkısı izleyecek. Gerekirse bu çalışmalara önümüzdeki günlerde devam edeceğiz. Çalışmalarımızın sonuçları ise bir «sonuç tebliği»nde yer alacak.

Çalışmalarda hepinize başarılar diliyor, değerli katkılarınız için teşekkürlerimi, Yönetim Kurulumuz adına, sunuyorum.»

KONFERANS VE PANEL

TÜRK-İŞ Hukuk Danışmanı Av. Hüseyin EKMEKÇİOĞLU, «2821 sayılı Sendikalar ve 2822 Sayılı Toplu Sözleşme - Grev - Lokavt Kanununun Uygulama Sorunları ve Çözüm Önerileri», Genel Başkanlık Danışmanı Av. Gültekin ÖZDENER ise, «1475 Sayılı İş Yasasının 33. Maddesinin Değiştirilmesi Hakkındaki Tasarı ile ilgili Görüş ve Öneriler» konularında birer tebliğ sunarak Konfederasyonun görüşlerini anlattılar.

Daha sonra düzenlenen tartışmalı panelde, Tes-İş Genel Başkanı Orhan ERÇELİK, Türk Harb-İş Genel Başkanı Kenan DURUKAN, Sağlık-İş Genel Başkanı Mustafa BAŞOĞLU ve BASS Genel Sekreteri Raci BAYÜLKE, konularla ilgili düşüncelerini dile getirdiler. Bu toplantı sonunda, TÜRK-İŞ'in yasa değişikliği yolundaki görüşleri kesinlik kazandı.

YORUM

A RALIK 1983'de toplanan TÜRK-İŞ 13. Genel Kurulu, 2821 Sayılı Sendikalar Yasası ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası ve 1475 Sayılı İş Yasası'nda işçi hak ve özgürlüklerini düzenleyen uluslararası hukuk kuralları ışığında değişiklik yapılması gereğine işaret etmiştir.

TÜRK-İŞ 13. Genel Kurul kararına göre, işçi hak ve özgürlükleri ile ilgili olarak yapılacak tüm düzenlemelerde, işçi haklarını güvence altına alan evrensel ilkelerin uygulama alanına sokulmasına çalışılacaktır. Genel Kurul, bu çerçevede tüm düzenlemelerin İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Birleşmiş Milletler Andlaşması, Fladelfiya Sözleşmesi, Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) Ana Statüsü, BM İnsan Haklarını ve Temel Hürriyetlerini Koruma Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Haklar Temel Yasası ve Birleşmiş Milletler Uluslararası İnsan Hakları Sözleşmeleri'nde yer alan ilkelere uygun olması için çalışılmasını kararlaştırmıştır.

Aralık/1983'den bu yana, Konfederasyonumuz çalışmalarını bu yönde yoğunlaştırmış ,esas ilgilendiren çeşitli çıkmazlar yanında, her üç yasada uygulama sorunları ile de karşılaşılması sonunda «Uygulama sorunlarına» öncelik tanıyan bir yaklaşım benimsenmiştir.

Bu çerçevede, Konfederasyonumuzca 2821 Sayılı Sendikalar Yasası ve 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve

Lokavt Yasası uygulamasında görülen aksaklıkların öncelikle giderilmesini amaçlayan bir dizi değişiklik önerisi hazırlanarak 11 Şubat 1985 tarihli TÜRK-İŞ / HÜKÜMET Zirve Toplantısında varılan ilke anlaşması uyarınca 15 Şubat 1985 günü Başbakanlığa, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na sunulmuştur. Bu ön sunuşu takiben 21 Şubat 1985 günü Genel Başkanlıklardan, önerilerini 9 Mart 1985 tarihine kadar Konfederasyonumuza bildirmeleri istenilmiş, öneriler değerlendirilerek 15 Mart 1985 günü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na ikinci sunuş yapılmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ise, 18.3.1985 günü, 020402 sayılı bir yazısı ile öneriler içinde, bir kısmına mutabık olduğunu duyurmuştur.

Bu gelişmelerden sonra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın TÜRK-İŞ önerisinde yer almayan ve özünde hür sendikacılık ilkeleri ve sendikal hak ve özgürlüklerle temelden çelişen yeni bir kısım değişiklik önerileri hazırladığı istihbar edilmiştir. Bu bilginin doğru olduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanarak Konfederasyonumuza 28 Haziran 1985 tarihinde gönderilen yazı ekindeki tasarıda da açıkça görülmektedir.

1475 Sayılı İş Yasası değişiklik önerileri ise, bilindiği gibi, TÜRK-İŞ tarafından 6.5.1984'de Hükümete, işçi kökenli milletvekillerine ve TBMM Başkanlığına sunulmuştur. Bu öneri ile TÜRK-İŞ süresi belli olmayan iş akitlerinin feshinde «haklı sebep» ve «yeteri» sebep ilkeleri ile «yargı denetimi» esaslarını savunmuş, işçi çıkartmalarda keyfiliğin önlenmesi istenilmiştir. Yaşam koşulları karşısında hiçbir değeri kalmayan asgari ücretlerin korunmasını hedef alan ikinci bir öneri ise, yine 1475 sayılı Yasa çerçevesinde 21.2.1985'de Hükümete iletilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bu öneriler içinde «asgari ücret düzenlemesini» ön plâna almış ve tespit yöntemini kökünden değiştiren ve nitelikçe Türkiye'nin tasdik ettiği Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşme ve uygulaması ile çelişen bir öneri geliştirmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, daha sonra, her üç Yasa değişikliğinin Hükümet, işçi, işveren, Üniversite temsilcileri tarafından ele alınacağını ifade ettiği bir toplantı düzenlemişse de, TÜRK-İŞ, tasarıların içeriği karşısında, 11 Temmuz'da Bakanlıkta düzenlenen bu görüşe ve dolayısıyla Bakan Mustafa KALEMLİ'nin düşüncesine ve toplantıya katılmadığını da böylece belirtmiştir.

Bu itibarla TÜRK-İŞ'te, aynı gün aynı konuda bir konferans düzenlenmiştir, Sendikaların üst düzey yöneticileri ile TÜRK-İŞ ve üye kuruluşlar hukuk danışmanlarının katıldığı bu toplantıda, bahis konusu yasalar, basına açık şekilde tartışılmış, aksak - gedik noktalar bir bir ortaya çıkarılmıştır.

Şimdi TÜRK-İŞ, yeniden tesbit ettiği bu yasal çıkmazların, yine yasal yollardan değiştirilmesini önermekle çalışma hayatının ve çalışma barışının sıkıntılarını giderme gayreti içinde olduğunu bir kez daha belirtmiş bulunmaktadır.

BASIN

YILMAZ

İDDİALARI

ÇÜRÜTTÜ...

Ülkemizdeki hür sendikacılık hareketinin yegane temsilcisi olan TÜRK-İŞ'e karşı, olumsuz tutum ve davranışlarını sürdüren Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa KALEMLİ, bununla da yetinmeyip, geçtiğimiz günler içinde «TÜRK-İŞ'İN İNCELENEN HESAPLARINDA BAZI YOLSUZLUKLAR BULUNDUĞU» şeklinde gülünç bir iddia ortaya attı.

Bakanlık müfettişlerinin dört ayı aşkın denetlemelerinden sonra, bu durumun ortaya çıktığını öne süren Çalışma Bakanı KALEMLİ, TÜRK-İŞ'teki denetimle ilgili resmi rapordaki bazı bilgileri çarpıtarak, bir gazeteye sızdırınca, bakanlığın tutumu yüzünden esasen pek iyi olmayan TÜRK-İŞ - Çalışma Bakanlığı ilişkileri daha da gerginleşti ve KALEMLİ'nin bu davranışı tüm işçi camiasında tepkilere yol açtı.

BASIN TOPLANTISI

Daha önce etraflıca cevapları verilen hususları, suistimal şeklinde gösterme gayretiyle TÜRK-İŞ'i yıpratma kampanyasına devam eden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa KALEMLİ, TÜRK-İŞ'te düzenlenen bir basın toplantısında, Genel Başkan Şevket YILMAZ tarafından şiddetle kınandı.

TÜRK-İŞ'teki denetimin bir baskı unsuru haline dönüştürülmek istendiğine işaret eden Şevket YILMAZ, dört ayı aşkın bu denetimlerin sonunda yöneltilen soruların zamanında cevaplandırıldığı halde, sanki bu cevaplar verilmemişcesine hareket eden Bakan KALEMLİ'nin hayali yolsuzluk iddialarını bir bir çürüttü.

Denetim safhasının öncesi ve sonrasını tüm bo-

TOPLANTISI...

Genel Başkan Şevket YILMAZ, Konfederasyona yönelik mesnetsiz iddiaları bir bir çürüttü ve bağımsız yargı yolunu hatırlattı.

- «TÜRK-İŞ'İN HİÇBİR İŞLEMİNDE KANUNSUZLUK, SUİSTİMAL VE USULSÜZLÜK YOKTUR. OLMAMIŞTIR..»
- «İDDİACILAR BAĞIMSIZ YARGIYA BAŞVURMAZLARSA, MÜFTERİ OLARAK KALACAKLARDIR.»

yutlarıyla uzun uzun anlatan TÜRK-İŞ Genel Başkanı, bu denetimlerin amacından saptığına da işaretler şunları söyledi :

«Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın «sen-dika denetimi» adı altında işçi kuruluşları aleyhine sürdürdüğü karalama kampanyasının ve işçi kuruluşlarını bu yoldan siyasal baskı ve tehdit altına alma girişimlerinin son örneği ile bir gazetede önceki gün yer alan bir haber vesilesiyle karşılaşmıştık.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı kaynaklı; «Bakan KALEMLİ, Cumhurbaşkanı ve Başbakanı Yolsuzluk Raporu verdi. TÜRK-İŞ'e Ağır İtham» başlığı altında yayınlanan haberde «TÜRK-İŞ'te usulsüz ödemeler yapıldığı, yöneticilere yolsuz tazminatlar ödendiği, ziyafetler çekildiği» iddialarına yer verilmiş. Bakanlık yetkililerince 2 milyon dolayında üyeye sahip bir büyük örgüt ve yöneticileri hakkında kamuoyunda yanlış bir düşünce ve kanaat oluşturulması amaçlanmıştır.

Bu durumda bir basın toplantısı düzenlemek ve gerekleri ortaya koymak gerekmiştir. Bu vesile ile Bakan KALEMLİ de, gerekli cevabı almış olacaktır.

Bu toplantımızda sizlere önce «sendika denetimi-ni» çerçeveleyen kuralları özetemeye çalışacağım. Daha sonra «denetim yetkisinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na ne suretle kullanıldığını, TÜRK-İŞ'te yapılan denetimi ve bunun sonuçlarını» açıklamaya çalışacağım.

DENETİMİN YASAL DAYANAĞI

Bildiğiniz üzere Sendikalar Yasasının 47 nci maddesi «Devlet Sendika ve Konfederasyonlar üzerinde idari ve mali denetim yetkisine sahiptir. İşçi ve işveren sendika ve konfederasyonları yılda bir defa Maliye ve Çalışma Bakanlıklarınca, mahallinde olmak üzere, birlikte veya ayrı ayrı denetlenir. Gerek görüldüğünde birden fazla denetleme de yapılabilir. Denetlemede, yönetim ve işleyişin; gelir ve giderlerin, gelir ve giderlerle ilgili olarak yetkili organlarca alınan kararların Kanun, Tüzük ve kuruluşların amaçlarına uygun olup olmadığı ve harcamaların bu kararlara uygunluğu incelenir...» hükmünü taşımaktadır.

Aynı maddede denetim esaslarının bir «Tüzük» te gösterileceği belirtilmiş ve bu amaçla hazırlanan «İşçi ve İşveren Sendika ve Konfederasyonlarının Devletçe Denetlenmesine İlişkin Tüzük» 6 Mayıs 1984 tarihinde yürrlğe girmiştir.

Anılan Tüzük'te denetim usul belirlenmiş; defter ve kayıtlar için uygulanacak kurallar, yanlış kayıtların düzeltilmesi usul, işlemlerin kayıt zamanı, gelir ve gider belgelerinin nitelikleri, muhasebede uygulanacak ayrıntılı hesap plânı, blânço ve çalışma raporlarında yer alacak bilgiler teker teker belirtilmiştir.

Tüzük'n yürürlük maddesine göre muhasebe he-

sap plânına ilişkin hükümler Tüzüğü'nün yayımını izleyen hesap dönemi başında, diğer hükümler ise Tüzüğü'nün yayımı tarihinde, yani 6 Mayıs 1984 de yürürlüğe girmiştir.

Tüzükte de belirtildiği üzere, 2821 Sayılı Sendikalar Yasasının 49 uncu maddesine göre Sendikalar «aidat, yevmiye, envanter defterleri ile defteri kebir üye kayıt fişleri ve defterleri, genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu disiplin kurulu karar defterleri ve gelen/giden evrak kayıt defteri ile evrak zimmet defteri» tutmakla yükümlüdürler. Bu defterler her olağan genel kurulu izleyen 15 gün içinde Notere tasdik ettirilmek ve tasdik işleminden sonra kullanılmak durumundadır.

Sendikalar Yasasının 51 inci maddesine göre sendika ve konfederasyonlar her hesap ve bütçe devresine ait blânço ve hesaplarını ve çalışma raporlarını ait olduğu dönemi izleyen üç ay içinde Maliye ve Çalışma Bakanlıklarına göndermek mecburiyetindedir. Bu blânço ve hesaplar ile çalışma raporunda sendika ve konfederasyonun o devre içindeki (1) gelirleri ve bunların kaynakları (2) giderleri ve bunların sarf yerleri (3) yönetim kurulu üyeleri ile başkanlarına ve geçici olarak görevlendirilenlere verilen ücretlerle yol-luk, gündelik ve ödenekler (4) Sendika ve Konfederasyonlarda çalışan personele ödenen mblağ (5) para ve menkul kıymetler mevcudu (6) demirbaş mevcudu (7) taşınmaz mevcudu (8) üyelerin sayısı gösterilir. Yasanın yaptığı yollama ile 6 Mayıs 1984 tarihli Tüzük hükmüne göre bu raporlarda ayrıca «grev ve lokavt yardım fonu ve fondan yapılan ödemeler; Sendikalar Kanununun 33 üncü maddesi çerçevesinde sınai ve iktisadi teşebbüslere yapılan yatırımlar, üyelerin mesleki eğitimi ile bilgi ve deneyimlerini arttırmak amacıyla yapılması zorunlu giderlerin miktarı, bunların sarf yerleri ve uygulanan eğitim programları» hakkında da bilgi verilmesi ve sarf belgelerinin eklenmesi zorunluğudur.

Sendikalar ve Konfederasyonlar Sendikalar Yasasının bu hükümleri yanında 2908 sayılı Dernekler Kanununun 45 inci maddesine göre de denetlenebilir. Buna göre, sendikaların «yönetim yerleri, müesseseleri ve her çeşit eklentileri, defterleri, hesap ve işlemleri İçişleri Bakanlığı veya bulundukları yerin en büyük mülki amiri tarafından her zaman denetlenebilir.»

İÇ DENETİM SİSTEMİ

3 Nisan 1981 gün ve 2443 sayılı Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanun'un 2 nci maddesine göre Devlet Denetleme Kurulu da «her düzeydeki işçi ve işveren meslek teşekküllerinde her türlü inceleme, araştırma ve denetlemeler» yapabilir.

Bunlar «dış denetime» ilişkin hukuki düzenlemelerdir. Bir de, hepimizce bilindiği gibi, «iç denetim sistemi» vardır. Denetim Kurulları sendika yapısında zo-

runlu organdır. Genel Kurul adına bu kurullar, genellikle her üç ayda bir idari ve mali tüm işlemleri gözden geçirirler, rapora bağlarlar.

Burada bir parantez açarak şunu belirtmek istiyorum. Danışma Meclisi Anayasa Komisyonu'nun Anayasa Tasarısının 56. maddesini «idari ve mali denetime ilişkin bir hüküm koymasına» TÜRK-İŞ karşı çıkmıştı. O tarihlerde defaatle belirtildiği üzere bu karşı çıkışın temel iki sebebi vardı. Bunlardan birincisi «Türkiye'de sendikaları denetleme imkânı yoktur...» yoiundaki iddia idi. Bu değerlendirme, maddi hukuk kuralları karşısında tamamen gerçek dışı idi ve fakat sendikalar, işveren kesiminden de kaynaklanan sistemli bir propaganda ile, kamuoyunda, böylesine bir ayrıcalığa sahip kuruluşlar gibi gösteriliyordu. Oysa, o tarihte yürürlükte bulunan 274 Sayılı Sendikalar Yasasının 28 nci ve 29 uncu maddeleri; 1630 Sayılı Dernekler Kanununun 40 inci ve 41 inci maddeleri, aynen bugün 2821 Sayılı Sendikalar Yasasının 49 ve 51 inci, 2908 sayılı Kanunun 45 inci maddelerindeki hükümleri taşıyordu. İç denetim sistemi de aynen bugünkü gibi idi. Temmuz 1982 itibarıyla, Sendikaların denetlenmesi imkanını veren hükümlerin en eskisi 19 yıllık, en yenisi ise 11 yıllık bir geçmişe sahipti. TÜRK-İŞ tarafından açıklanmaya çalışılan husus, (1) Sendikaların denetlenmeye karşı olmadıkları ve esasen mevcut hukuki düzenlemeler karşısında buna karşı çıkma imkanına da sahip bulunmadıkları (2) «sendikaları denetleme imkânı yoktur» sözünün tamamen yanlış olduğu idi. Kamuoyunda son derece haksız bir izlenim yaratılmaya çalışılıyordu. Buna karşı idik. İkinci sebep ise «idari denetim» sözcüğü idi. «İdari Denetim» adı altında siyasal iktidarlarca yapılacak işlemlerin sendika özgürlüğünü ortadan kaldıracak boyutlara ulaşabileceğinden kaygı duyuluyordu. Özetle, Devlet Denetleme Kurulu dışında, 1963'den başlayarak 2821 Sayılı Sendikalar Yasasının yürürlüğe girdiği tarihe kadar, idare denetimde aynı hukuki imkanlara sahip durumdaydı. Eğer o tarihlerde bu imkanlar bir siyasi baskı ve tehdit aracı olarak kullanılmamışsa, bu, idarenin elinin kolunun bağlı olmasından değil, sendika özgürlüğü çerçevesinde «iç denetim sistemine» özen ve saygı gösterilmesindendi.

Bu durumu böylece tespit ettikten sonra, şimdi bu alanda bugünkü siyasal iktidarın tasarruflarına geçmek istiyorum.

TÜRK-İŞ'İN DENETLENMESİ

6 Kasım 1983 tarihinden itibaren, değiştiğim bu düzenlemelerin verdiği yetkiye dayanarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı TÜRK-İŞ'i ve TÜRK-İŞ üyesi örgütleri ve dışımızdakileri denetlemeye başlamıştır.

Denetimin amacı aştığı, siyasal baskı aracı olarak ve işçi örgütlerini kamuoyunda karalama ve küçük düşürme maksadıyla sürdürüldüğü bu tarihe ka-

Diyalog
kopmadan
önce,
Çalışma Bakanı
KALEMLİ ile
TÜRK-İŞ
yöneticileri
zaman zaman
biraraya gelir,
konuları
görüşürlerdi.

dar, çok çeşitli örneklerle ortaya çıkmıştır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca Hükümeti eleştiren, haksızlıklar karşısında tepkisini ortaya koyan işçi örgütlerine derhal müfettiş göndermek; bu yoldan denetleme yetkisini bir baskı aracı olarak kullanmak mutad yöntem olmuştur. TÜRK-İŞ dışındaki bazı örgütler bakımından da, özellikle greve başvurdıklarında yöneticilerin en azından (10) yıl bilfiil işçi olarak çalışmadıkları ileri sürülerek baskı ve tehdit altına alındıkları bilinmektedir. Bu yön Basınıımızda da yer almıştır.

Tek yanlı olarak hazırlanıp henüz inceleme ve cevaplandırma aşamasında iken raporları basına sızdırma; genellemeler yaparak, işçi örgütlerini tümüyle şaibeli duruma sokma eylemlerinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca aralıksız sürdürülmesi karşısında konu üç kez TÜRK-İŞ - HÜKÜMET zirve toplantısına getirilmiş, bu davranışların durdurulması, denetimle güdülen amaca uygun hareket edilmesi istenilmiştir. Bu isteğe karşılık olarak, «denetim uygulamasının yeni başladığı; herkesin bu konuda hatalı değerlendirmeler yapabileceği, bunda kasıt aranmaması, sistem yerleştikten sonra bu çeşit haksızlıkların yapılmayacağı belirtilmiş, taahhütte bulunulmuştur.

Ne var ki, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bu taahhütlere rağmen yetkisini kötüye kullanmakta, işçi örgütlerini karalama; kamuoyu önünde küçük düşürme eylemini sürdürmektedir.

İDARİ VE MALİ DENETİM

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının dört iş müfettişi tarafından 30 Temmuz 1984'de ilk defa «İdari denetime» tabi tutulmuştur. Bu denetim on gün sürmüş ve Konfederasyonun tüm idari çalışmaları gözden geçirilmiştir. Bu denetim sırasında Bakanlık (10) maddede topladığı konular hakkında Konfede-

rasyonumuzdan ilgili Tüzük gereğince tanınan iki aylık süre içinde cevap istemiş, cevaplar 3 Ekim 1984 tarihinde Bakanlığa ulaştırılmıştır. On maddede tesbit edilen hususlar «imza ikmal, ikametgah ilmühaberi eksikliği, toplantı tarihlerinin Yönetim Kurulu kararlarına bağlanması gereği» gibi idari işlemler olup, bunların tümü 3 Ekim 1984 tarihine kadar ikmal edilmiş, sonuçları da Bakanlığa yazılı olarak bildirilmiştir.

17 Ekim 1984 tarihinde dört müfettiş Konfederasyonumuza yeniden gelerek idari denetimde işaret ettikleri hususların, Konfederasyonumuzca bildirildiği üzere yerine getirilip getirilmediğini kontrol etmişlerdir.

DÖRT AYI AŞAN DENETİM

Aynı gün bu müfettiş grubu, amaçlarının sadece eksikliklerin ikmal edilip edilmediğini, kontrol olmadığını; bu defa da «mali denetim için Konfederasyona geldiklerini» bildirmişler ve mali denetime başlamışlardır.

Müfettişlerce, denetimin Sendikalar Yasasının yürürlüğe girdiği 7 Mayıs 1983 tarihinden 30 Temmuz 1984 tarihine kadarki devreyi kapsayacağı, mali denetim yanında aynı süre içindeki idari işlemlere de bakılacağı bildirilmiş ve bu denetim 17 Ekim 1984 tarihinden 19 Şubat 1985 tarihine kadar 125 gün sürmüştür.

Bu denetim sırasında müfettişlerce 612 adet kassa tahsil fişi, 1347 adet kasa tediye fişi, 348 adet mahsup fişi ve ekleri ile müstenidatını teşkil eden tüm kayıtlar, incelenmiştir. Bakanlıkça benimsenen usule uygun olarak müfettişler değerlendirmelerini bir tespit tutanağında toplamışlar ve cevaplandırılmasını istedikleri çeşitli hususları belirtmişlerdir. 1 Mart 1985 günü Konfederasyonumuzca alınan tespit tutanağında cevaplandırılması istenen hususlara TÜRK-İŞ 29 Mart 1985 tarihinde cevap vermiş ve buna gerekli tüm belgeleri eklemiştir.

Önceki gün bir gazetede konu edilen 32 maddenin oluştuğu Rapor Konfederasyonumuza Bakanın imzasıyla 28 Haziran 1985 tarihinde iletilmiştir. Bu 32 maddenin 8'i yine idari işlemlerle 24'ü ise çeşitli mali işlemlerle ilgilidir.

Mali işlemlerde Bakanlık öncelikle «ağırlama giderleri» üzerinde durmuştur. Buna göre 7.5.1983 tarihinde 30 Temmuz 1984 tarihine kadar 14 aylık dönemde 21 çeşitli vesile ile yerli ve yabancı konuk ve heyetlerin ağırlama gideri olarak yapılan toplam 659 bin 107 liralık bir harcamanın Konfederasyonun «amaçları» ile bağdaşmadığı ileri sürülmüştür.

Burada hemen bir parantez daha açarak TÜRK-İŞ Anatüzüğü'nün 14 üncü maddesinin (e) bendine dikkatinizi çekmek istiyorum. Anatüzüğe göre TÜRK-İŞ Genel Başkanı belgesi karşılığında ve ilk Yönetim Kurulu Toplantısına sunulmak kaydı ile, bu maksatla her ay 100 bin lira harcanmasına karar verebilir. Ancak bu harcama yetkisi kullanılmamış 21 çeşitli vesile ile 659 bin 107 liranın sarfedilmesi gerekmiştir.

Dikkatinizi «amaç ile bağdaşmamaktadır...» sözüne de çekmek istiyorum.

2821 Sayılı Sendikalar Kanununun 44 üncü maddesinin 1 inci fıkrası; «Sendika ve Konfederasyonlar gelirlerini AMAÇLARI ve Kanunda gösterilen faaliyetleri dışında kullanamazlar veya başılayamazlar...» hükmünü taşımaktadır. İşte buradaki «amaç» sözcüğü, siyasal iktidar elinde bir silahtır. Sendikal gerekler ve ihtiyaçlarla, sendikaların iç işleyişi ile uzak yakın hiçbir ilgisi olmayan, talimatla gelen bir müfettiş, denetim adı altında «amacı» takdir eder... Üye kaza geçirmiştir, sendika kan satın almıştır, müfettiş ilân eder, işlem amaca uygun değildir... Üyeniz vefat etmiştir, celenk gönderirsiniz, müfettişle «amacı» tartışmak durumunda kalırsınız. Sonra bu çeşit harcamalar ve diğer amaç dışı diye damgalanan meblağlar toplanır ve derhal ilân edilir... Falanca sendikada şu kadar yolsuzluk var... Usulsüzlük var! Tablo budur.

TÜRK-SEN'E YAPILAN ÖDEME

Bunun tipik bir örneği, yine Raporda yer almıştır. Sorun, Yavru vatan Kıbrıs'taki üyemiz TÜRK-SEN ile ilgilidir.

2821 Sayılı Sendikalar Yasasının yürürlüğe girmesinden önce, o tarihte TÜRK-İŞ üyesi tüm örgütlerin genel başkanlarından oluşan TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu; Kıbrıs sendikalarının durumunu gözden geçirip, ekonomik sıkıntı karşısında işçilere yeterince hizmet götüremeyen bu Örgütümüzün desteklenmesine karar vermiştir. Zira bu Örgüt sadece bir işçi örgütü olarak değerlendirilmemelidir. 1974 öncesinde ve sonrasında Kıbrıs'ta soydaşlarımızın korunmasında, Kıbrıs davamızın uluslararası işçi forumları önünde savunulmasında TÜRK-SEN, Büyük Lideri Necati TAŞ-

KIN önderliğinde, son derece önemli bir rol oynamıştır, oynamaktadır.

Nasıl Devletimiz Kıbrıs Türk Cumhuriyetini mali alanda desteklemekte ise, bizler de aynı yolu seçmişizdir. Bu işlemlerin yapıldığı günlerde Kıbrıs sendikacılığını 1962'den beri her yerde uluslararası tüm forumlarda temsil eden genel başkanları Necati TAŞKIN Ocak 1984'de bir sendika toplantısından dönerken trafik kazası sonucunda vefat etmiştir. TÜRK-SEN tüzüğüne göre geride bıraktıklarına ödenmek gereken hizmet ödeneğinin toplanan bu paradan ödenmesi TÜRK-SEN tarafından istenilmiş ve bu isteğe uyularak eşine «TÜRK-SEN adına» ödeme yapılmıştır. Müfettiş Raporunda, yapılan bu işlemin özünde hiçbir usulsüzlük olmadığı belirtilmekle birlikte, ödemelerin 7.5.1983 tarihinden sonra yapılmış olmasının Ycsaya uygun görülmediği bildirilmektedir.

GERÇEK DIŞI DEĞERLENDİRMELER

Üçüncü kalem TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyelerine hizmet ödeneği ödenmesidir.

Müfettiş raporunda bu konuda «... Konfederasyon yönetiminde, Kurulda görev yapan yöneticilere yapılan bu tediyelerin Konfederasyon Ana Tüzüğü hükümlerine uygun olduğu ve ileride Konfederasyona mali yük getirmemesi için tazminat alacaklarının tasfiyesi yoluna gidildiği ileri sürülmüşse de «yapılan ödemeler usulsüz ve mükerrer yapılmış olup, sendika Anatüzüğündeki şartlar gerçekleşmediği gibi, yapılan ödemelere tasfiye niteliği verilmesi de tasfiye kavramına uygun görülmemiştir...» denilmiştir.

Bu değerlendirme tamamen gerçek dışıdır.

Yöneticilere yapılan ödemelerin hukuki kaynağı; 2821 Sayılı Sendikalar Yasasının Geçici 1 inci maddesi gereğince 18 Temmuz 1983 tarihinde kabul edilen ana tüzüktür. Anatüzüğü yeni Sendikalar Yasasına uygun hale getirmek amacıyla toplanan TÜRK-İŞ Olağanüstü Genel Kurulu 1963'lerden beri yürürlükte olan bu hükmü Anatüzüğü'nün 28 inci maddesi olarak kabul etmiştir. Bakanlıkça tümüyle Kanuna uygun bulunduğu bildirilen bu Tüzüğü'nün 28. maddesine göre ücretli yöneticilerden seçime girmeyenlere, yeniden seçilmeyenlere, emeklilere, istifa edenlere, vefatları halinde geride bıraktıklarına tazminat ödenecektir. Yöneticilerin tazminatları, «zorunlu organların seçildiği her genel kurul sonrasında ise tasfiye edilecektir ve ödenecektir.

Bu amaçla genel kurul Mayıs 1982'de ve 27 Aralık 1983 de bütçede «yönetici hizmet tazminatları» adı altında tahsisat koymuş, ödemelerin yapılmasını kararlaştırmıştır.

İddianın aksine yöneticilere yapılan ödemelerde hiçbir mükerrerlik olmadığı gibi, ödeme ile birlikte, yöneticilikte geçmiş hizmetlere ait genel kurulca ka-

raiaştırılmış bulunan tazminat alacaklarının tümü t.c.sfiye edilmiştir.

Bir örnek vermek gerekirse, Aralık 1986'da toplanacak olan 14. Genel Kurul sonrasında zorunlu organ seçimleri yapıldığında, yönetim kurulu üyelerine bu defa 25 Aralık 1983'den 25 Aralık 1986 tarihine kadarki dönem için hakettikleri sadece 3 yıllık tazminat ödenecektir.

Kaldı ki tüm bu ödemeler yukarıda sistemini açıklığa kavuşturmayaya çalıştığım üzere, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ilgili Tüzük ve Sendikalar Yasası gereğince sunulan raporlarda bellidir. Raporlar Bakanlığa 1984 Şubat'ında sunulmuştur.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ise, malûm sebeplerle, konu adeta bir inceleme sonucu ortaya çıkarılmış izlenimi verme, bu yoldan Konfederasyon ve yöneticileri hakkında şüphe uyandırma peşindedir.»

Bir diğer kalem TÜRK-İŞ İstanbul Birinci Bölge ve İzmir Üçüncü Bölge Temsilciliği hizmet otolarının yaptığı trafik kazası sebebiyle yapılan zarar - ziyan ödemeleri ve bu araçların tamirde olduğu sırada yapılan benzin sarflarıdır.

İstanbul'daki olay TÜRK-İŞ aracı ile bir polis aracının çarpışması ve polis aracında husule geldiği tespit olunan hasar karşılığı 16 bin 825 liranın Konfederasyonumuzca ödenmesidir.

İzmir'de vukubulan trafik kazası sonucunda husule gelen zarar Bölge Temsilcisi tarafından ödenmiş, Konfederasyondan bu maksatla tek kuruluş sarf yapılmamış, ne var ki, müfettişler bunu anlamamışlardır.

Hizmet araçlarının tamir sebebiyle hizmet dışı bulunduğu dönemde Yönetim Kurulumuz İzmir Bölge Temsilcisine şahsi otosunu hizmette kullanmasını, benzin ve motor yağı giderlerinin faturası karşılığında TÜRK-İŞ'ce ödeneceğini bildirmiştir. Faturaların TÜRK-İŞ adına keosilmesi, olay tüm açıklığı ile anlatılmış olmasına karşın, müfettiş gözünde «tamirdeki araba aına fatura tanzimi» şeklinde değerlendirilmek istenilmıştır.

MAL BEYANI NOTER HARCİ

Bir diğer kalem TÜRK-İŞ zorunlu organlarında görevli 13 yöneticinin mal beyanlarına ilişkin Noter masrafıdır ve toplam 9735 liradan ibarettir. Tastik işleminin Konfederasyonca yapılması «usulsüzlük ve yolsuzluk örneği olarak» gösterilmiştir.

Müfettişler otel, lokanta ve eğlence yerleri işçilerinin örgütlenme çabasına katkıda bulunmak üzere Konfederasyonca ödenen 90 bin lira tutarında matbu evrak (ki bunlar arasında Yasanın sendikalarca tutulmasını ve teminini öngördüğü muhasebe, üye kayıt fişleri vardır) giderlerini de usulsüz olarak nitelendirmişlerdir..

Bunun dışındaki kalemler Bütçede tahsisatı olup, Yönetim kurulunca programa bağlanan cüz'i giderler-

dir ve iddiaya göre bu giderler karara bağlanmamıştır. Bu değerlendirme de tamamen gerçek dışıdır. Zira her giderin kararı vardır. Her tahsil, tediye ve mahsup fişi beş yönetim kurulu üyesi tarafından imzalanmaktadır.

Gazeteye tali başlık olarak yansımış olan iki hususa da değinmeden geçemeyeceğim. Kaya ÖZDEMİR ile ilgili olarak usulsüz olduğu iddia olunan 61 bin 32 liralık ödeme TÜRK-İŞ hizmet otosu için sarfedilen bir benzin giderinden ibarettir. Konfederasyonumuz Hukuk Müşaviri Hüseyin EKMEKÇİOĞLU'na ise kadrolu durumda çalışmakta iken «sözleşmeli statüsüne» geçirilmesi sebebiyle ve varılan anlaşmanın bir unsuru olarak hakettiği yasal kıdem tazminatı ödenmiştir.

Değerli Basın Mensupları,

İşte TÜRK-İŞ'teki usulsüzlük iddiasının gerçek yüzü budur.

Bu hususta böyle geniş izahat ihtiyacı duymamın tek nedeni, neyin ne olduğunun herkesçe iyi anlaşılması ve Sayın Bakanı zaman zaman bu tür talihsiz örneklerle gazetelere resmi rapor bilgilerini sızdırma zahmetinden kurtarmaktır.

Bu tablonun ortaya koyduğu gerçek ise, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının, Sendikalar aleyhine sürdürdüğü karalama kampanyasına bu defa TÜRK-İŞ'i de dahil etmek istemesidir. Ve bu mesnetsiz kampanya maalesef bazı gazeteler alet edilmek suretiyle sürdürülmek istenmiştir.

Bakan KALEMLİ'nin tertibine göre, «yolsuzluk ve usulsüzlük...» öyle boyutlardadır ki, keyfiyet Sayın Cumhurbaşkanına ve Sayın Başkana bile duyurulmuş-tur...

Sayın KALEMLİ, olayı daha da trajik gösterme çabası içinde, Basınımızda «...TÜRK-İŞ, büyük bir müessese. Duruma soğukkanlı bakmak gerekiyor...» demiştir...

Çizilmek istenen çirkin tablo budur.

Bu basın toplantısı vesilesiyle bir kez daha ilan ediyorum.

TÜRK-İŞ'in verilmeyecek hesabı yoktur, olmamıştır.

TÜRK-İŞ'in hiçbir işleminde kanunsuzluk, usulsüzlük yoktur.

TÜRK-İŞ tarihinde hiçbir dönemde bu çeşit çirkin tertiplere maruz bırakılmamıştır.

Karalama kampanyasından medet umanlar TÜRK-İŞ'i doğru bildiği yolda yürümekten asla alıkoymayacaklardır.

Tertipler mutlaka geri tepecektir.

Denetimin böylesine siyasal baskı aracı olarak kullanılması ile kişilerin şerefiyle oynamasıyla sonuna kadar mücadele edilmeye devam olunacaktır.

Devletin savcısı, mahkemesi vardır. Yolsuzluk, usulsüzlük yapıldığı iddia edenlere düşen görev de, «duruma soğukkanlı bakmak...» değil, bağımsız yargıya başvurmaktır. Aksi halde kamuoyu önünde müfteri olmakta devam edeceklerdir.»

SOSYAL GÜVENLİK

Bu yıl mı, gelecek yıl mı emekli olayım ?

Osman Nuri TEKMAN

TÜRK-İŞ Sosyal Güvenlik Uzmanı

Yılın ortasına ulaşmış ve emeklilik hakkını kazanmış sigortalılar, emekli olmak için «acaba bu yılı tamamlasam daha çok mu aylık alırım?» sorusunu genellikle sorarlar. Bugün, bu soruya, Sosyal Sigortalar Kanunu eğerince uygulanan, son işten ayrıldıktan önceki beş takvim yılı kazancı esas alınarak bulunan yıllık ortalama kazanca göre, yaşlılık aylığı talep tarihinde uygulanan gösterge tesbit tablosundan derece ve kademe tesbiti sisteminde cevaplandırılmak için, içinde bulunulan yılda yıl sonuna kadar prime esas alınacak asgari ve azami kazancın kesin olarak bilinmesi lazımdır. Bunun kesin olarak bilinemediği halde sorunun cevabı da verilemez.

1.7.1985 den itibaren prime esas asgari ve azami kazançlar, 49 kat sayısı ve sosyal yardım zammının Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 2.7.1985 tarih 3410 sayılı genelgesinde 12.919,— lira olarak alınıp tesbit edildiğine göre, yıl sonuna kadar bu kazançlarda bir değişiklik olmaz ise, önümüzdeki yıl yani 1.1.1986 — 31.12.1986 süresinde yaşlılık aylığı talep edecekler için uygulanacak gösterege tesbit tablosu aşağıda verildiği şekilde (Tablo 1) olacaktır.

Halen bu yıl yıl uygulanan gösterege tesbit tablosu ise (Tablo 2) de verildiği gibidir.

Şimdi bir kaç örnekle mukayese yapalım;

Örnek 1) Sigortalımızın prime esas 1980 yılı kazancının 211.500,— TL. 1981 yılı kazancının 238.500,—

TL. 1982 yılı kazancının 293.250,— TL., 1983 yılı kazancının 427.200,— TL., 1984 yılı kazancının 571.140,— TL. olduğunun ve bu yıl tam çalışması halinde de 1985 yıllık kazancının 790.020,— TL. olacağını kabul edelim.

Sigortalımız bu yıl emekliye ayrılırsa 1980, 1981, 1982, 1983 ve 1984 yılı kazançları ortalamasını alacağız; bu ortalama 348.318 dir ve 1.1.1985 — 31.12.1985 süresi için uygulanan gösterege tesbit tablosunda 1 inci derece 9 uncu kademenin karşılığıdır.

Sigortalımız bu yıl çalışmasını sürdürür ve 1986 yılında emekliye ayrılırsa, bu kere 1981, 1982, 1983, 1984 ve 1985 yılında prime esas kazançlarının yıllık ortalamasını alacağız; bu ortalama da, 464.022 olur ve 1.1.1986 - 31.12.1986 süresi için uygulanan gösterege tesbit tablosunda 1 inci derece 9 uncu kademenin karşılığıdır.

Bu duruma göre sigortalımızın bu yıl veya gelecek yıl emekli olması halinde aylığında bir fark olmayacaktır.

Örnek 2) Sigortalımızın 1980 yılı kazancının 138.150,— TL., 1981 yılı kazancının 171.225,— TL., 1982 yılı kazancının 219.750,— TL., 1983 yılı kazancının 311.520,— TL., 1984 yılı kazancının 426.600,— TL. olduğunu ve bu yıl tam çalışması halinde de 1985 yıllık kazancının 435.120,— TL. olacağını kabul edelim.

Sigortalımız bu yıl emekliye ayrılırsa, 1980, 1981, 1982, 1983 ve 1984 yılı kazançları ortalamasını alacağız; bu ortalama 253.449 dir ve 1.1.1985 - 31.12.1985 süresi için

uygulanan gösterege tesbit tablosunda 7 inci derece 11 inci kademesinin karşılığıdır.

Sigortalımız bu yıl çalışmasını sürdürür ve 1986 yılında emekliye ayrılırsa, bu kere 1981, 1982, 1983, 1984 ve 1985 yılında prime esas kazançlarının yıllık ortalamasını alacağız; bu ortalama bu kere 312.843 dir ve 1.1.1986 - 31.12.1986 süresi için uygulanacak olan gösterege tesbit tablosunda 8 inci derece 10 uncu kademenin karşılığıdır.

Burada sigortalının 1980 yılı kazancı 138.150,— TL. nin yerine 1985 yılı kazancı 435.120,— TL. girmesine rağmen sigortalımızın derece ve kademesi düşmektedir ve 1985 de emekli olmayıp 1986 da emekli olması halinde aylığı daha az olacaktır.

Örnek 3) Sigortalımızın 1980 yılı kazancının 161.622,— TL., 1981 yılı kazancının 192.753,— TL., 1982 yılı kazancının 243.270,— TL. 1983 yılı kazancının 348.538,— TL. 1984 yılı kazancının 427.852,— TL. olduğunu ve bu yıl tam çalışması halinde de 1985 yıllık kazancının 665.656.— TL. olacağını kabul edelim.

Sigortalımızın bu yıl emekliye ayrılırsa 1980, 1981, 1982, 1983 ve 1984 yılı kazançları ortalamasını alacağız ve bu ortalama 274.807 dir. ve 1.1.1985 - 31.12.1985 süresi için uygulanan gösterege tesbit tablosunda 5 inci derece 3 üncü kademedemden emekli olur.

Şayet sigortalımızın bu yıl çalışmasını sürdürür ve 1986 yılında emekliye ayrılırsa, bu kere 1981, 1982, 1983, 1984 ve 1985 yılında prime esas kazançlarının yıllık ortalamasını alacağız; bu ortalama da 375.613,8 olur ve bu da 1.1.1986 - 31.12.1986 senesi için uygulanan gösterege tesbit tablosunda 5 inci derece 8 inci kademedemden emekli olur.

Bu örnek sigortalımızın da, bu yıl emekli olmayıp, önümüzdeki yılda işten ayrılıp emekli aylığı talep etmesi menfaatine olacaktır.

Her yıl emekliliğini dolduranların durumlarını kontrol etmesi için, gelecek yılın gösterege tesbit tablosunu düzenlemesi gerekir.

Bu yıl, bu örneklerle göre siz de durumunuzu kontrol edebilirsiniz.

TABLO : 1

Yaşlılık, Malüllük ve Ölüm Sigortalarında
1.1.1986 - 31.12.1986 Tarihinde Emekli Olanlar ve Ölenler İçin Uygulanacak Gösterge Tesbit Tablosu

K A D E M E L E R												
Derece	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	449652	451454	453256	455058	456860	458662	460464	462266	464022	—	—	—
2	428628	429830	431632	433434	435236	437038	438840	440642	442444	444246	446048	447850
3	406404	408206	410008	411810	413612	415414	417216	419081	420820	422622	424424	426226
4	384780	386582	388384	390186	391988	393790	395592	397394	399136	400998	402800	404602
5	363156	364958	366760	368562	370364	372166	373968	375770	377572	379374	381176	382978
6	341532	343334	345136	346938	348740	350542	352720	354146	355948	357750	359552	361354
7	319908	321710	323512	325314	327116	328918	330720	332522	334324	336126	337928	339730
8	298284	300086	301888	303690	305492	307294	309096	310898	312700	314502	316304	318106
9	276660	278462	280264	282066	283868	285670	287472	289274	291076	292878	294680	296482
10	255036	256838	258640	260442	262244	264046	265848	267650	269452	271630	273056	274858
11	233412	235214	237016	238818	240620	242422	244224	246026	247828	249630	251432	253234
12	211788	213590	215392	217194	218996	220798	222600	224402	226204	228006	229808	231610

TABLO : 2

Yaşlılık, Malüllük ve Ölüm Sigortalarında
1.1.1985 - 31.12.1985 Tarihinde Emekli Olanlar ve Ölenler İçin Uygulanacak Gösterge Tesbit Tablosu

K A D E M E L E R												
Derece	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	337572	338928	340284	341640	342996	344352	345708	347064	348318	—	—	—
2	321300	322656	324012	325368	326724	328080	329436	330792	332148	333504	334860	336216
3	305028	306384	307740	309096	310452	311808	313164	314520	315876	317232	318588	319944
4	288756	290112	291468	292824	294180	295536	296892	298248	299604	300960	302316	303672
5	272484	273840	275196	276552	277908	279264	280620	281976	283332	284688	286044	287400
6	256212	257568	258924	260280	261636	262992	264348	265704	267060	268416	269772	271128
7	239940	241296	242652	244008	245364	246720	248076	249432	250788	252144	253500	254856
8	223668	225024	226380	227736	229092	230448	231804	233160	234516	235872	237228	238584
9	207396	208752	210108	211464	212820	214176	215532	216888	218244	219600	220956	222312
10	191124	192480	193836	195192	196548	197904	199260	200616	201972	203328	204684	206040
11	174852	176208	177564	178920	180276	181632	182988	184344	185700	187056	188412	189768
12	158580	159936	161292	162648	164004	165360	166716	168072	169428	170784	172140	173496

İŞSİZLİK

HÜKÜMETİN İŞSİZLİĞE BAKIŞ AÇISI BELLİ OLDU...

● **TÜRK-İŞİ ZİYARET EDEN DEVLET BAKANI TİTİZ, İŞSİZLİKLE MÜCADELE YÖNTEMLERİNİ ANLATTI**

● **BAKAN, BU AMAÇLA KURULAN İSTİHDAM GELİŞTİRME YÜKSEK KOORDİNASYON KURULUNUN ÇALIŞMALARA BAŞLADIĞINI BELİRTTİ**

Ülkemizdeki milyonlarca işsizden dördü, acab birgün bend iş sahibi olabilecek miyim, ümidiyle bekleyişken..

● Devlet Bakanı Mustafa Tınaz TİTİZ, TÜRK-İŞ'i ziyaret ederek, Genel Başkan Şevket YILMAZ'la görüştü.

Devlet Bakanı TİTİZ, bu ziyareti sırasında özellikle, işsizlikle mücadele konusunda bir süredir başlattıkları çalışmaları anlattı ve bu konuda Genel Başkan Şevket YILMAZ'ın görüşlerini aldı.

Devlet Bakanı Mustafa Tınaz TİTİZ, Özal Hükümetinin işsizliğe çare bulması yolunda başlatılan ve sürdürülen çalışmaları daha sonra bir basın toplantısıyla kamuoyuna açıkladı :

Bu amaçla yaklaşık altı ay kadar önce başlatılan proje çalışmalarının bugün hangi düzeye ulaştığını anlatan Devlet Bakanı TİTİZ, bu problemin çözümü için 17 ana proje hazırlandığına da dikkati çekerek, şu bilgiyi verdi :

«Bugün, İşsizlikle Mücadele veya daha doğru bir tabirle İstihdamı Geliştirme Programı Uygulamasında ulaştığımız yeni ve ile-

ri bir merhaleyi bilgilerinize sunmak istiyorum.

Daha önceki basın toplantım da, memleketimizdeki işsizlik

probleminin boyutlarının ve özelliklerinin doğru kavranması, istihdam yaratıcı tedbirlerin topyekün bir seferberlik halinde planlanıp uygulanması amacıyla yapılması gerekenleri kamuoyunun ilgi ve dikkatine sunmuştum.

Şüphesiz, hükümetimizin işsizlikle mücadele konusunda sürdürdüğü titiz, kararlı, çözümleyici ve sonuç alıcı tavrı İstihdam Geliştirme Programının uygulamaya konulmasıyla belirgin biçimde gözler önüne serilmiştir.

NELER YAPILDI :

Başbakanlığın 5 Ocak 1985 tarihli genelgesiyle işsizlikie ilgili meselelerin koordinasyonu Bakanlığımıza verilmişti. Aradan geçen yaklaşık altı aylık zaman içinde bu alanda yapılanları geçen ba-

anın toplantısında ana çerçevesiyle belirtmiştir. Bu çerçeve içinde İstihdamı Geliştirme Programının fiiliyata intikal ettirilmesi için atılan adımları özetlemek gerekirse:

● Devlet Bakanlığı bünyesinde İstihdamı Geliştirme konusunda çalışmalar üzere bir danışmanlar grubu oluşturulmuştur.

● Yurtiçi ve Yurtdışında işsizlik meseleleriyle ilgili olarak yapılan çalışmalar ve alınan tedbirler incelenmiştir.

● İşsizlikle Mücadele, istihdamı geliştirme konusunun kamuoyuna benimsenmesi ve katkılarının sağlanması amacıyla tanıtma faaliyetlerine geçilmiştir.

● İstihdamı geliştirme konusunda gerekli bilgilerin toplanması amacıyla envanter çalışmaları başlatılmış, beceri kazandırma, çok yönlü destek sağlama, işsizlik göstergeleri, vb. konulara esas olacak verilerin toplanması için anket çalışmaları yapılmıştır.

● İstihdamı Geliştirme konusunu inceleyen «İşsizlikle Mücadele» adını verdiğimiz «Beyaz Kitap» hazırlanarak ilgililere ve kamuoyuna sunulmuştur.

● İstihdamı Geliştirme proje önerilerinin derlenmesi amacıyla formlar geliştirilmiştir.

● Başbakanlığa konunun yürütülmesini sağlayacak mevzuat oluşturulması konusunda çalışmalar yapılarak önerilerde bulunulmuştur.

● İş Vakfı kurulması çalışmaları başlatılmıştır.

● İstihdamı Geliştirme konusunda uluslararası kuruluşlarla ilişkiler kurulmuştur.

● İşsizlikle ilgili yapılacak çalışmalar 17 ana proje grubunda toplanmıştır.

● Proje grupları ile ilgili esaslar üzerinde çalışmalar yürütülmektedir.

● İstihdamın geliştirilmesi konusunda belirlenen bir kısım somut projelerin uygulanmasında, taraf olacak kamu ve özel kurum ve ku-

luluşlarıyla ikili ilişkilere girilmiştir.

● Kendi işini kurmak isteyenlere yardımcı olacak el kitapları hazırlanmış ve bir kısmının basımı bitirilerek dağıtılmıştır.

Çalışmalarımızın bu safhasında, 7 Haziran 1985 tarihli Başbakanlık genelgesiyle, belirttiğim yeni ve ileri merhaleye ulaşmış bulunuyoruz. Genelge Başbakanlığa bağlı bir «İstihdamı Geliştirme Yüksek Koordinasyon Kurulu» kurulmasını hükme bağlamaktadır. Kurulun görevi, istihdamın geliştirilmesi, işsizlik meselelerine çözüm yolları bulunması ve bu konuda gerekli koordinasyonun sağlanmasıdır.

KURULUN BÜNYESİ :

Benim başkanlık edeceğim kurul, Milli Savunma, Maliye ve Gümrük, Tarım Orman ve Köyleri, Sanayi ve Ticaret Bakanları ile Devlet Planlama Teşkilatı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarları ve Başbakanlık Sosyal ve Kültürel İşler Başkanı'ndan teşekkül edecektir. Bu sekreteryaya hizmeti, yukarıda özetlenen çalışmaların devamı ve geliştirilmesi niteliğinde olacaktır.

Ayrıca, Yüksek Kurula bağlı olarak «Geçici Özel İhtisas Komisyonları» teşkili de genelge hükümlerindedir. Bu komisyonlar, istihdamı geliştirme projelerinin araştırılması, incelenmesi, hazırlanması ve uygulanmasında Yüksek Kurul'a tekliflerde bulunacaklardır.

Bütün Kamu kurum ve kuruluşlarının istihdamı geliştirme konusunda gereken destek ve yardımcı sağlamları ve kurul kararlarının eksiksiz uygulanmasında azami dikkat ve hassasiyet göstermeleri hususu da genelgede özellikle belirtilmiştir.

Şimdi sırada, genelge gereğince oluşturulacak kurulların çalışma esaslarının belirlenerek kurul faaliyetlerinin başlatılması vardır. Bu çalışmalarla, istihdamın geliştirilmesi işsizlik meselesinin çözümünde atılacak büyük bir adım olacaktır.»

TÜRK-İŞ'in

YASALARLA İLGİLİ SONUÇ TEBLİĞİ:

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu tarafından 11 Temmuz 1985 günü Ankara'da düzenlenen «1475, 2821 ve 2822 Sayılı Kanunlar Uygulama Sorunları Konferansı»nın sonuç tebliği açıklandı.

Sonuç Tebliği'nde aynı konularda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda yapılan çalışma sonuçlarının bir «tertip» olduğu görüşü tekrarlandı ve «Türk işçisi bu tertibi bozacaktır» denildi.

TÜRK-İŞ'in «Sonuç Tebliği» şöyle :

«11 Temmuz 1985 tarihinde Ankara'da TÜRK-İŞ Genel Merkezi'nde 2821 Sayılı Sendikalar Yasası ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası ve 1475 Sayılı İş Yasası değişiklik önerilerini değerlendirmek üzere toplanan TÜRK-İŞ yöneticileri ve üye kuruluşlar hukuk danışmanları aşağıdaki tespitleri yapmışlardır:

(1) 2821 Sayılı Sendikalar Yasası ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası mevcut şekli ile işçi hak ve özgürlüklerini güvence altına alan uluslararası hukuk kurallarına, özellikle Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) nün Sözleşmelerine aykırı düzenlemeleri içermektedir.

KEYFİ TASARRUF YETKİSİ

2821 Sayılı Sendikalar Yasası açısından «sendika kurma ve sendikalara üye olma özgürlüğünde haksız ayırımlar yapıl-

miş; işçilerin kendilerini yönetecek yöneticileri özgürce seçebilme hakkı, seçim koşullarında getirilen kısıtlamalarla sınırlandırılmış; sendika gelirleri kısıtlanmış; sendika giderleri «amaca uygunluk» gibi, takdir idarenin keyfiliğine bağlı muğlak bir kritere bağlanmış; Devlet denetimi adı altında siyasal iktidara hudutsuz yetkiler tanınmış; uluslararası örgütlere üye olma hakkı «önizine bağlanmıştır». Tüm bu düzenlemelerde ILO ilkeleri çiğnenmektedir.

2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası'nda ise «toplu iş sözleşmesinin tarafı olacak sendikanın belirlenmesi yönteminden başlayarak arabuluculuk kurumunda ve özellikle grev hakkında» olağanüstü kısıtlamalar ve idarenin sendikacılık hareketini kontrolünü ön planda tutan düzenlemeler söz konusudur.

SENDİKA ÖZGÜRLÜĞÜ YOK EDİLMEĞE ÇALIŞILIYOR

(2) TÜRK-İŞ, 15 Şubat 1985 tarihinde açıkladığı üzere, bu aşamada her iki Yasada «Uygulama sorunları ile sınırlı» bir dizi değişiklik önerisi' hazırlamıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ise bu önerilerden bazılarını hazırladığı Tasarıda yer verirken, gerek benimsemiş olduğu öneriler, gerekse eklediği yeni düzenlemelerle Türkiye'de sendika özgürlüğünü kökünden tahribe yönelmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın hazırlıklarını 11 Temmuz 1985 günü düzenlediği bir toplantıda tartışmaya açması bir tertipten ibarettir ve amaç, değişiklik ihtiyacının sözde işçisi, işvereni ve bilim çevreleri ile tartışılıp, olgunlaştırıldığı izlenimini vermektedir.

TÜRK-İŞ, kendi dışında yapılan bu çalışma sonuçlarını ka-

bul etmemektedir. Esasen çalışma, siyasal iktidar işveren ve işveren hak ve çıkarlarını korumakla ödevli bir kısım örgüt üyesinin aynı tertip içinde birleşmesinden ibarettir.

TERTİP ERGEÇ BOZULACAK

(3) Bakanlık Tasarısı ve Tasarının benimsendiği açıklanan düzenlemeleri, özellikle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Tasarıya dahil edilen hükümler çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi ilkeleri ile çelişen, hür sendikacılık hare-

ketini doğrudan idarenin kontrolü altına almayı amaçlayan, serbest toplu pazarlık düzeninin mevcut aksaklıklarını daha ileri boyutlarda arttıran bir niteliktedir.

(4) TÜRK-İŞ anılan Yasaların işçi hak ve özgürlüklerini güvence altına alan uluslararası hukuk kurallarına, özellikle Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 87 ve 98 Sayılı Sözleşmelerine aykırı yönlerinin değiştirilmesi gerektiği yolundaki görüşlerini korumaktadır. Türk işçilerinin bu yöndeki mücadelesi sürdü-rülecek, tertip bozulacaktır.»

TÜRK-İŞ SENDİKA DENETİMİYLE İLGİLİ KONUYU CUMHURBAŞKANINA SUNDU

TÜRK-İŞ, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müfettişlerince yapılan sendikal denetimin tüm safhalarını kapsayan bir raporu, 18 Temmuz Perşembe günü Cumhurbaşkanı EVREN'e sunulmak üzere, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine verdi.

30 Sayfadan ibaret bu dokümanda, müfettişlerin iki etapta ve dört aydan fazla süren bu idari ve mali denetimleri sırasında yaptıkları tesbitlerle bu konudaki bakanlık yazısı ve sorulan her konuya verilen ayrıntılı cevap metinleri yer alıyor.

NERELERE VERİLDİ?

Son bölümünde, «TÜRK-İŞ ve bağlı kuruluşların kasasına giren her lira'nın, dar gelirli üyelerinin alın teri mahsulü olduğunun idraki içinde bulunan genel kurullarımızda, sarf yerleri teker teker okunarak ve oylanmak suretiyle bütçe haline

getirilmekte ve bu bütçeye göre yönetim kurullarımızın yaptığı harcamalar, genel kurullarda seçilen denetçilerce titizlikle kontrol edilmektedir. Devletin denetim organlarının da denetim görevini yaparken, TÜRK-İŞ ve üye kuruluşlarının belirtilen bu yapısını ve tarihi misyonunu dikkate alması lazım geldiğine inanıyoruz.

Konfederasyonumuzun idari ve mali işlemlerinde hiçbir usulsüzlük ve yolsuzluk yoktur...» denilen cevap raporu, Cumhurbaşkanından sonra, devlet protokolünde yer alan önemli şahıslara ve basın - yayın organları ile köşe yazarlarına da gönderildi.

TÜRK-İŞ'in hazırladığı bu dokümanda, denetim sonrası Bakan Mustafa KALEMLİ'nin imzasıyla TÜRK-İŞ'e gönderilen 32 konu ayrı ayrı yazılmakta ve her konuya verilen TÜRK-İŞ cevapları açıklamalı olarak yer almaktadır.

Enflasyon ve Ücret-Fiyat İlişkisi

Namık TAN

TÜRK-İŞ Araştırma Uzmanı

1985 yılının ilk yarısı tamamlanmış durumda. Geriye dönük hesaplamalar yapıldığında, yıl başında öngörülen hedeflerin tersine işlediği gözlenmektedir. 1985 için öngörülen % 25'lik enflasyon hedefi, denilebilir ki hemen yılın ilk yarısında aşılmıştır. 1985 yılının ilk beş ayında ulaşılan % 20-25'lik oranlar, enflasyon beklentisinin yıl sonunda iki katına ulaşacağını açık bir işarettir.

Yüksek bir enflasyon yaşanırken, ücret artışlarının sınırlı tutulması, çalışanların satınalma gücünü giderek azaltmaktadır. Kamu kesiminde ortalama % 29'un üzerinde zam almak mümkün olmamıştır. Bu durum, reel ücretlerin içinde bulunduğumuz yılda da gerilemeye devam edeceğini ortaya koymaktadır.

Enflasyon beklentilerini ölçü olarak ücret zammı vermek, çalışanların daha da mağdur olmasında en etkili faktör olmuştur. Yıl başındaki enflasyon beklentisi yıl sonunda iki katı civarında sonuçlanınca, ücret zamları enflasyonun altında kalmış ve ezilmiştir. Bu durum aşağıdaki tabloda da açıkça ortadadır :

Yıllar	Verilen	Gerçekleşen
	Ücr. Zammı Ort. (%)	Enflasyon (%) İst. Geçinme Endeksi
1980	70	94.3
1981	28	37.6
1982	25	32.7
1983	22	28.8
1984	29	45.6
1985	29	—

1980'li yıllarda, Türkiye'de yatırımlara yeterince önem verilmemiştir. Devletin ekonomik hayattaki etkinliği asgariye indirilmiştir. Yatırım yapmayı üstlenen özel sektör ise, isteksiz davranmış ve adeta yatırımsız dönem yaşanmıştır.

Bu ekonomik politikalar sonucu, işsizlerin sayısı hızla artmış ve bugün ülkedeki işsizlerin sayısı yaklaşık 4 milyona varmıştır.

Gündemde bulunan bir başka konu ise, gelir dağılımının düzeltilmesidir. Ücret ve maaş geliri elde edenlerin milli gelirden aldıkları pay giderek azalmaktadır. Bu durumun en açık kanıtı, reel ücretlerde görülen hızlı düşüştür.

Yıllar	Ortalama Gün. Kazanç	Günlük Reel Ücret
1979	294.31	20.54
1980	426.96	15.34
1981	543.94	14.20
1982	691.03	13.54
1983	944.37	14.42
1984	1307.00	13.70

Bu hızlı düşüş karşısında faiz, kâr ve rant geliri elde edenlerin milli gelirden aldıkları payın giderek arttığını söylemek mümkündür. Denilebilir ki, 1980'li yıllar, gelir dağılımının daha da bozulduğu bir dönem olmuştur.

Çalışma hayatı, 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu ve 2822 sayılı toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt kanunu ile yeni bir döneme girmiştir.

1984 yılı toplu pazarlığın yeniden başladığı yıl olmuştur. Ancak, 1,5 yıllık uygulamalardan dolayı yürürlükteki yasalarda gerekli değişikliği yapmadan sağlıklı işçi - işveren ilişkisinin kurulmasının güç olduğu ortaya çıkmıştır. Özellikle toplu iş sözleşme müzakerelerinde sendikaların teklifleri yeterince değerlendirilmemekte ve Hükümetçe belirlenen ilkelerde ısrar edilmektedir. Bu durum, serbest pazarlığa açıkça devlet müdahalesidir.

Oysa serbest pazarlık, tarafların hür iradeleri ve müzakere yöntemiyle sonuca gidilen bir sistemdir. Bu yeni dönemde, bu şaşmaz kuraldan uzak kalınmıştır. Sendikaların etkinliği ise, böylelikle en aza indirilmek istenmektedir.

TÜRK-İŞ yeni yasaların aksayan yönlerini tesbit ederek, yapılması zorunlu olan değişiklikleri bir tasarı halinde TBMM ve Hükümet sunmuştur.

TEKSİF BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI Yılmaz:

Genel Başkan Şevket YILMAZ, Teksif Sendikası'nın Başkanlar Kurulu Toplantısını açış konuşmasını yapıyor.

“Ülkemizdeki hür sendikacılık ciddi çıkmazlarla karşı karşıya....”

TEKSİF Başkanlar Kurulu, geçtiğimiz günler içinde Ankara'da toplandı. Toplantıyı bir konuşmayla açan TÜRK-İŞ ve TEKSİF Genel Başkanı Şevket YILMAZ, içinde bulunduğumuz çeşitli güç koşullara temas ederek, «Ülkemizdeki hür sendikacılık, ciddi çıkmazlarla karşı karşıyadır. Geçim koşulları ise, çekilmez bir boyuta ulaşmış bulunmaktadır» dedi.

Toplantıdaki bu konuşması sırasında, gösterilen bunca fedakarlığa rağmen, son beş yılda başarılı bir tablo ortaya çıkmadığına işaret eden Genel Başkan Şevket YILMAZ, aynı dönem içinde sendikal haklarda ve kazanılmış işçi haklarında gerilemeler olduğunu, sabit ve dar gelirlielerin daha da büyük sıkıntılara moruz bırakıldığını belirtti.

Bu uygulamalar karşısında, TÜRK-İŞ'in de bazı önemli kararlar alarak bu kararları peyderpey yürürlüğe koyduğunu hatırlatan TEKSİF Genel Başkanı YILMAZ, sözlerini özetle şöyle sürdürdü:

«Sosyal güvenlik alanında siyasal iktidarın hedefi, kazanılmış işçi haklarını kısıtlamaktır. Emeklilik yaşının yükseltilmesi girişimleri, SSK hastanelerinin devredilmesi sorunu, büyüyen işveren prim borçları karşısında etkin hiçbir önlem almama, konut kredisinin kesilmesi bu tutumun belirgin örnekleridir.

Bütün bu şartlar işçi sorunlarının çözümü, işçilerin temel hak ve özgürlüklerinin korunması için son derece etkin bir mücadele yapılması gereğini ortaya koymaktadır.

Kısıtlamaların etkileri işçinin serbest toplu pazarlık hakkında, bireysel iş hukukunda, sosyal güvenlik haklarında görülmekte, şartlar hür sendikacılık felsefesi ile taban tabana çelişen bir yönde geliştiirmek istenmektedir.

Bireysel iş hukuku alanında işçinin iş teminatı tehlikeye girmiş, kıdem tazminatı hakkı tartışmalı duruma sokulmak istenmiş, hileli iflaslar ve işyeri kapatmalarıyla yüz milyonlarca liralık işçi alacakları tahsil edilemez duruma sokulmuş, iş hayatının teftiş ve denetimi terkedilmiştir.

TOPLU SÖZLEŞME HAKKI

Serbest toplu pazarlık hakkı bir yandan Başkanlık Kamu Koordinasyon Kurulu'nun müdahaleleri, diğer yandan grevi yapılamaz hale sokan hukuki düzenlemeler, sendikacılık hareketini tehdit altında tutmaya yönelik Bakanlık tasarrufları ile fiilen işlemez duruma getirilmiştir. 2000'e yakın toplu iş sözleşmesinin imzalanmış olmasına bakılarak, yurdumuzda serbest toplu pazarlık düzeninin yeniden egemen olduğunu söyleyebilmek mümkün değildir. Toplu iş sözleşmelerinin önemli bir kısmı, pazarlık şartlarında tam bir mutabakat sağlandığı için değil, işçilerin geçim sıkıntısı uzun süreli bir mücadeleye imkân vermediği için, nisbî de olsa bir an önce şartlarda bir iyileştirme yapılması gerektiği için imzalanmıştır.

Tüm bu alanlarda özellikle ekonominin geleceğinde olumlu kabul edilebilir adım atabilme öncelikle Türkiye'nin «tüm kurumları Demokrasiye ve insan haklarına saygılı olma prensibini» benimsemiş ve hayata geçirmiş olmasına bağlıdır. İşçi hak ve özgürlüklerinin Batı demokrasilerinde olduğu şekliyle tanınması, ekonomik ilişkiler ve entegrasyon içinde olmayı plânladığımız, hatta bir ölçüde bunu kaçınılmaz ve zorunlu gördüğümüz ilkeler açısından demokrasiye ve insan haklarına saygının, bağlılığın ölçüsüdür. Bu

çeşit ilişkileri, yerleşmiş, hatta gelenekselleşmiş değer yargılarını yok farzederek kurmak mümkün değildir.

Türk Milleti, bir ölçüde Anayasadan başlayarak, 6 Kasım'da ve sonrasında öncelikle siyasal rejim tercihi olan «Demokrasiye» oy vermiştir. Bunda «Demokrasi»nin tüm kuralları ile işletileceği» inancı egemendir. Hür sendikacılık, düşünce özgürlüğü, serbest toplu pazarlık ve grev olmazsa, demokrasi de olmaz. Siyasal iktidara düşen işin özüne eğilmek, demokrasiyi yaratacak kurum ve kurulları günlük yaşamın doğal unsurları haline sokmaktır. Siyasal iktidarı böyle bir yaklaşım içinde görmüyoruz.

SERBEST BÖLGELER SORUNU

Bu tutumun bir diğer çarpıcı örneği «serbest bölgelere» ilişkin düzenlemelerdir. Kalkınmakta olan çoğu ülkede, başta çok uluslu şirketler olmak üzere, çeşitli etkenlerle hakim kılınan kısıtlamalar, «serbest bölge» uygulaması ile Türkiye'ye de ithal edilmiştir. Bu bölgelerde on yıl süre ile grev hakkının yasaklanması yakın tarihin sömürgelerinde Çokuluslu Şirketlere tanınan bir imtiyazın Türkiye'de de gerçekleştirilmesi anlamındadır. Yakın gelecekte bu bölgelerde genellikle kadın işçilerle genç işçilerin çalıştırılmasına müsait yatırımlarla kadınlarımızın ve gençlerimizin a-

çıkça sömürülmesine imkân hazırlanacaktır. Grev hakkını ortadan kaldırıp, mecburi tahkimî egemen kılan bir anlayışla sendikalarımızın işçi hak ve özgürlüklerini koruma ve geliştirmelerini imkansız hale sokmak, bir çeşit kapitülasyondur. Peşinen verilmiş garantilerle, bu Bölgelerde Türk işçisinin sömürülmesi şartlarında anlaşmaya varılmıştır. Türk Sendikacılık Hareketi olarak, bu zihniyet ve yaklaşımla sonuna kadar mücadele edeceğimiz bilinmelidir.

ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ

Türk işçi Hareketi bir «özgürlük» mücadelesi içinde itilmiştir.

İşçi/İşveren ilişkilerini akılcı dengelere kavuşturma, bu yoldan «çalışma barışına» ulaşma hedefinden her geçen gün uzaklaşmaktadır.

İşçi sendika ilişkilerinin her zamankinden daha güçlü hale getirilmesini, saflarımızın her zamankinden daha ileri ölçüde sıklaştırılmasını, her zamankinden daha fazla dayanışma içinde hareket edilmesini gerektiren şartlarla karşı karşıyayız.

Teslim olmayacağımız bilinmelidir.

Demokrasi'nin tüm kurum ve kuralları ile yerleştirilmesi yolunda mücadelemiz aralıksız devam edecektir.»

TES-İŞ'in TEŞKİLÂT İÇİ ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Başkanlar Kurulu Toplantılarını ve eğitim seminerlerini belli bir program dahilinde aksatmadan yürüten TES-İŞ Sendikası teşki-

latınca, 1985 yılı içerisinde 35 toplantı gerçekleştirildi. Türkiye çapında enerji işçileri ve işçi temsilcileri ile sendika yöneticilerine

sendikal mevzuat ve aktüel bilgiler verildi. Sorunlar tartışıldı. Kalkınmanın temel unsuru kabul edilen emek ve onun gerçek sahibi işçilere günün tablosu çizilerek, gerektiğinde izleyecekleri strateji anlatıldı.

Bu arada yöneticilerinin neye hizmet ettiği belli olmayan bir tutumla, devamlı itirazcı duruma geçerek enerji iş kolunda toplu iş sözleşmesi görüşmelerini engelleyen Enerji-İş Sendikası iyice dağılmaya başladı. İlk etapta TEK Samsun şebeke Tesis 6. Bölge Müdürlüğündeki 185 işçi ile bu sendikanın yöneticileri TES-İŞ'e kaydoldu.

Eldeki üye fişleri ve resmi kayıtlara göre Ocak ayından beri her gün ortalama 68 enerji işçisini bünyesine alan TES-İŞ Sendika-

TES-İŞ Başkanlar Kurulu toplantısının bir bölümünü izleyen Genel Başkan YILMAZ, TES-İŞ Teşkilat Başkanlarına hitabetti.

ısı, enerji iş kolunda her işyeri ve işletmede toplu pazarlık yapabilecek, toplu iş sözleşmesi imzalayabilecek ehliyet ve yetkiye sahip tek sendikadır.

TES-İŞ 80 BİN İŞÇİ İÇİN SÖZLEŞME YAPACAK

Türkiye Enerji Su ve Gaz İşçileri Sendikası (TES-İŞ) yaklaşık 80 bin enerji işçisini kapsayacak toplu iş sözleşmesi müzakerelerini başlatmak için hazırlıklarını tamamladı. 4 bine yakın işçi için toplu sözleşme müzakereleri devam ediyor.

DSİ ve İLLER BANKASI için toplu iş sözleşmesi teklif tasarımları hazırlanarak işverene gönderildi.

Bilindiği gibi TEK; DSİ ve İller Bankası için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca TES-İŞ'e verilen resmi tesbitlere ehliyetsiz bir sendika bu işletmelerin «İşyeri» olduğunu iddia ederek itiraz etti. 7 aya yakın bir süre devam eden mahkeme ve temyizleri sonucu DSİ ve İLLER BANKASI'nın «İşletme» olduğu kesin karar altına alındı. TEK'de ise adli mercilerin, bakanlığın bile itirazlarına yol açan kararları doğrultusunda yine TES-İŞ tarafından toplu iş sözleşmesi yapılacaktır. Halen bu işletmede çalışan 34 bin 490 işçiden 32 bin 890'ı TES-İŞ Sendikasına kayıtlı bulunmaktadır.

BÜYÜME

Türkiye çapında, 100 enerji işçisinden 92'sini temsil eden TES-İŞ halen ÇEŞTAŞ ve Samsun İçme Suyu Isale Hattı işyerlerinde toplu iş sözleşmesi müzakerelerine devam etmektedir. Bütün iyi niyet ve yaklaşımlara rağmen Elektrik İşleri Etüd Idaresi, Çukurova Elektrik AŞ ve SİMEL Limited şirketi ile anlaşma sağlanamadı. Arabulucular da bir netice elde edemedi, Kanun gereği toplu sözleşmeleri yapma yetkisi Yüksek Hakem Kuruluna geçti.

YOL-İŞ Karayolları ve Bayındırlık'ta 64 bin işçi için sözleşme yaptı

YOL-İŞ Genel Başkanı MERAL :
«Sözleşmeler zoraki nikaha benziyor..»

Türkiye YOL-İŞ Sendikası ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve Karayolları Genel Müdürlüğü arasında sürdürülen toplu iş sözleşme görüşmeleri, Kamu Koordinasyon Kurulu ilkeleri doğrultusunda sonuçlandı.

Karayolları Genel Müdürlüğü ile Türkiye YOL-İŞ Sendikası arasında imzalanan ve 45 bin işçiyi kapsayan sözleşmeye göre, ücretlere birinci yıl yüzde 27 artı 3 bin, ikinci yıl ise yüzde 23 oranında zam sağlandı. Ayrıca, işçilere çeşitli sosyal ve ekonomik haklar verildi.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Türkiye YOL-İŞ Sendikası arasında imzalanan diğer bir sözleşmeyle de Yapı İşleri, DLH İnşaatı, Afet İşleri, Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüklerinde çalışan, toplam 19 bin işçinin ücretlerine de yine birinci yıl yüzde 27 artı 3 bin, ikinci yıl yüzde 23 oranında zam yapıldı ve ek haklar sağlandı.

MERAL : «KOORDİNASYON KURULUNUN İLKELERİ SENDİKALARIN ÜZERİNE BALYOZ GİBİ İNİYOR.»

Türkiye YOL-İŞ Sendikası Genel Başkanı Bayram Meral, imzalanan sözleşmelerle ilgili olarak yaptığı açıklamada, «Kamu Koordinasyon Kurulunun ilkeleri, sen-

dikaların üzerine bir balyoz gibi inmektedir» dedi. Meral, enflasyon ve fiyat artışlarının, yapılan bu ücret zamlarını daha şimdiden götürdüğünü belirterek, «Uygulanmakta olan bu ekonomik model ve sendikalara baskı sistemi değiştirilmeli ve bu mücadelede sendikalar ve işçiler yerlerini almalıdır. Milli gelirdeki pay dağılımı devamlı olarak belirli bir kesime aktarılmakta, işçi ve memurlar ise devamlı yoksulluğa ve sefaletle i-

tilmektedir. Bugün sendikalar demokratik sistemin gereği olan işlerliklerini ve görevlerini tam olarak yerine getirememektedirler. Sendikaların adı var, kendileri yok gibi birşey. Sözleşmeleri gönül rızası olmadan imzalıyoruz. Verilen bu zamlar, artan enflasyon ve fiyat artışları karşısında şimdiden erimiştir. Sözleşmeler hür iradenin getirdiği pazarlık gücüyle imzalanmaktan öte, zoraki bir nikaha benzemektedir. Zira Koordinasyon Kurulu kararları da YHK'dan fark-sız ve işçi aleyhine işliyor.

Öte yandan, Köy Hizmetleri İşyerlerinde 50 bin üyemizi ilgilendiren sözleşme ise henüz sonuçlanmadı. Bağımsız Topraksu Sendikasının açtığı tesbit davası ile konu mahkeme safhasında olmakla beraber, bir an önce lehimize sonuçlanacağına inanıyorum.»

TÜRK METAL MKE ve TZDK'da Sözleşme Yaptı

Yeni dönem toplu iş sözleşmesi, Türk-Metal'li işçilerimize hayırlı olsun, dileğiyle imzalandı.

MKE'DE

TÜRK METAL Sendikası ile Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKE) Genel Müdürlüğü arasında 11 Ocak 1985 tarihinde müzakereleri başlayan ve Kurum'da çalışan 12 bin 536 üye işçiyi kapsayan Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinde önce «UYUŞMAZLIĞA» gidilmiş, daha sonra ise anlaşma sağlanmıştır.

Toplu İş Sözleşmesi müzakerelerinin sonuçlanması dolayısıyla bir açıklamada bulunan TÜRK METAL Sendikası Genel Başkanı Mustafa Özbek özetle şunları söylemiştir : «TÜRK METAL Sendikası'nın kuruluşunu sağlayan ve bugüne gelişinde en büyük payı alan MKE Kurumu işçileridir. Sendikacılık hareketinde öncülük yapan Kurum ve mensupları, ürettikleri iş nedeni ile de ülkenin en önemli sanayi kuruluşudur.

1 Ocak 1985 tarihinden geçerli olacak Toplu İş Sözleşmesi, 12 bin 536 üyemizi kapsamaktadır. Çok zor şartlar altında çalışan üyelerimize daha iyi bir hayat düzeyi sağlamak için dört aydır verilen mücadelenin masa başında ve barışla sonuçlanması, işçi - işveren kuruluşlarının meseleye iyi niyetle yaklaşımlarının sonucu dur.

MKE Kurumu işyerlerinde ortalama saat ücreti 298.— TL., ortalama hizmet ise 15 yıldır.

Yeni sözleşmeyle MKE'de birinci yıl ücretlerine yüzde 27 + 3 bin lira, ikinci yıl ücretlerine ise yüzde 23 zam sağlandı.

TZDK'DA :

Öte yandan TZDK'da da sözleşme imzalandı.

Türkiye Ziraat Donatım Kurumu'nun Merkez Adapazarı olmak üzere

36 işyerinde çalışan TÜRK METAL üyelerinin, Türk Tarımı'nın gelişmesi, modern araç ve gereçlerle donatılması, verimin artması, sağlam ve ülkemiz şartlarına uygun malzeme üretilmesi için üstün bir gayret içinde olduklarını kaydeden Mustafa Özbek, «Ziraat Donatım'da çalışan üyelerimiz, her zaman canla başla çalışmış, kutsal alınterlerinin karşılığını hak etmişlerdir. Bu toplu iş sözleşmesi ile temin edilen sosyo-ekonomik haklar ve alınan zamlar enflasyonun yüzde 50'yi aştığı ve geçim şartlarının her geçen gün ağırlaştığı ülkemizde elbette yeterli sayılamaz. Ama Türkiye'mizin durumunu dikkate alarak şimdilik bu kadarla yetineceğiz. Fakat, üyelerimizin daha iyi ekonomik imkanlara kavuşması, refah seviyelerinin artması için mücadele etmeye devam edeceğiz» şeklinde konuşmuştur.

TÜRK METAL Sendikası Genel Başkanı Mustafa Özbek, yaptığı açıklamada, merkezi Adapazarı olmak üzere yurdumuzun çeşitli yerlerindeki 36 işyerinde çalışan toplam 3 bin 200 işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesinin «ilk defa işletme tipi» olarak düzenlendiğini belirtmiş ve «Böylece hem zamandan ve hem sağlanan haklardan yurt çapındaki bütün Ziraat Donatım işçilerimizin faydalanmaları temin edilmiştir» demiştir.

LİKAT-İŞ, DENİZCİLİK VE DEMİRYOLLARI İŞLETMELERİNDE SÖZLEŞME YAPTI

Likat-İş Sendikası, bir süreden beri sürdürülen müzakereleri anlaşmayla sonuçlandırarak, Türkiye Denizcilik İşletmeleri İşyerlerindeki 3 bin ve TCDD İşyerlerindeki 4 bin üye işçisi için toplu sözleşmeleri imzaladı.

Likat-İş Sendikası Genel Başkanı Ahmet KURT, her iki kuruluşta imzalanan yeni dönem toplu iş sözleşmeleri ile birinci yıl ücretlerine yüzde 27 artı 3 bin, ikinci yıl için ise, yüzde 23 oranında zam sağlandığını açıkladı.

Genel Başkan Ahmet KURT, «Bu ücret zamları dışında ayrıca işçilere yeni sosyal haklar da sağlanmış bulunuyor. Buna rağmen, daha evvel işçi aylıklarına yapılan 3 bin lira avans ödemeleri mahsup edilmiştir.

Yeni sözleşmenin TCDD ve Denizcilik İşletmeleri ile güzide işçi arkadaşlarıma hayırlı olmasını dilerim,» dedi.

ŞEKER-İŞ SÖZLEŞMESİ İMZALANDI

● 24 ŞEKER FABRİKASI VE BAĞLI İŞYERLERİNDE ÇALIŞAN 37 BİN İŞÇİ SÖZLEŞMEDEN YARARLANIYOR

Türkiye Şeker Sanayii İşçileri Sendikası Şeker-İş yaklaşık yedi yıl aradan sonra, 11. Dönem Toplu-İş Sözleşmesini imzalamıştır.

6.3.1985 tarihinde başlayan görüşmeler Kanunî 60 günlük sürenin dolmasına rağmen uyuşmazlıkla sonuçlanmış Resmi Arabulucu Raporu taraflara tebliğ edildikten sonra İşçi ve İşveren Sendikası yetkililerin yaptıkları ikili toplantılarda anlaşmaya varılması üzerine Toplu-İş Sözleşmesi sonuçlanmıştır.

Şeker-İş Başkanlar Kurulu anlaşmayla neticelenen Toplu-İş Sözleşmesinin imzalanması nedeniyle 9-10 Temmuz 1985 tarihlerinde toplanmış ve gündemindeki konuları görüşmüş anlaşmayla neticelenen yeni dönem Toplu-İş Sözleşmesini değerlendirmiştir.

Şeker-İş'in Başkanlar Kurulu iki günlük toplantısından sonra basına aşağıda özet olarak verilen konularda şu açıklamalarda bulunmuştur :

«— Şeker-İş, Demokrasilerde Sendikal faaliyetlere ve Toplu-İş Sözleşmesine müdahale edilmesine karşıdır.

— Şeker-İş, çalışma barışının iş veriminin, tarafların iyiniet ve anlayışla sağlanacağına inanmaktadır.

— Şeker-İş, Koordinasyon Kurulu tavsiye kararlarını ve ilkelerini üzüntüyle karşılamaktadır.

— Şeker-İş, TÜRK-İŞ'i Demokrasinin güvencesi olarak görmektedir.

— Şeker-İş, TÜRK-İŞ'e ve TÜRK-İŞ camiasına güvensizlik, itimatlılık gösterilmesini, işçi sorunlarının ağırlaşmasına, işyerindeki huzur, güven ve çalışma barışının bozulmasına neden ola-

ŞEKER-İŞ Sendikası Başkanlar Kurulunun son toplantısından bir görünüş. (Üstte)

Türkiye Şeker Fab. A.Ş. Genel Müdürü Fevzi ARIÇI ve Şeker-İş Genel Başkanı Yaşar A. DOĞU-ALP, sözleşmeyi imzalar-ken görürülüyorlar. (Yanda)

cağına inanmaktadır.

— Şeker-İş, ülkede giderek artan işçi ve çalışanların sorunlarına acil önlemler alınmasını bütün ilgili, yetkili makamlardan taleb

etmektedir.

— Şeker-İş, imzalanan yeni dönem Toplu-İş Sözleşmesini, üyelerimizi daha fazla mağdur etmemek için imzalamıştır.»

TEK GIDA-İŞ ÇAYKUR'da SÖZLEŞME YAPTI

TÜRK-İŞ'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikası ile Çay-Kur Genel Müdürlüğü arasında 2 Temmuz'da bağitlanan sözleşmeyle, 39 bin işçi, «% 27 artı 3.000 TL» ücret zammı aldı. 2. yıl zammı da % 23 oranında gerçekleşti. 3 olan ikramiye adedi de toplu sözleşme dönemi süresince 4 maaşa çıkarıldı. Sosyal haklarda da % 50'ye varan artışlar oldu. Koordinasyon Kurulu'nun zam oranlarının aşılamadığı bu sözleşmeye ilişkin bir değerlendirme yapan Tek Gıda-İş Genel Başkanı Zeki GEDİK şöyle konuştu: «Verilen zamlar tatminkâr değil, ama günün şartları budur, diyerek kabul etmek zorunda kaldık. Sendikaların yaptırım gücü, eskisine oranla bir hayli kısıtlandı. Uzlaşmazlığı sürdürürsek, sonucu olumlu olmuyor. Bu yüzden, gönül rızası olmadan sözleşmeleri imzalıyoruz.»

TEZ-KOOP-İŞ SENDİKASI OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULU YAPILDI

● KENAN GÜRBÜZ GENEL BAŞKANLIĞA SEÇİLDİ

Tez-Koop-İş Sendikasının 11. Dönem OLAĞANÜSTÜ Genel Kurulu 6-7 Temmuz 1985 tarihinde yapıldı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, Genel Kurulda yaptığı konuşmada Türk İşçisinin içinde bulunduğu sorunlara değinerek öz-
zetle şunları söyledi;

«Defalarca resmi olarak tüm mercilere ve özellikle Hükümete yaşadığımız sıkıntılar anlatılmasına rağmen, sıkıntılarımızdan hiçbirini ele alınmamış ve alınmak istenmemektedir. Çeşitli vaatler ileri sürülmekte ancak, işçinin alın teri karşılığı verilmemektedir.» TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, bu sorunların üzerinden gelinebilecek bir güce sahip olduğunu belirterek «Türk-İş şu ana kadar iyimser tavrından vazgeçmiş değildir, ancak bizleri daha değişik önlemler almaya itmektedirler» dedi.

Divan başkanlığını TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan BALABAN'ın yaptığı Tez-Koop-İş Sendikası Genel Kurulu Yüce TÜRK-İŞ'e yaraşır olgunlukta sonuçlandı.

Seçim sonucunda Kenan GÜRBÜZ Tez-Koop-İş Sendikası Genel Başkanlığına seçilirken Yönetim şu şekilde oluştu;

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, TEZKOOP-İŞ'in olağanüstü Genel Kurulu'nda bir konuşma yaptı ve bazı güncel sorunlarımıza değindi.

Genel Başkan Yardımcısı	:	Adil ÖZ
Genel Sekreter	:	Ertuğrul DURSUN
Genel Mali Sekreter	:	Bahattin SAK
Genel Eğt. Örg. Sekreteri	:	Gönül CANYOLU
Üye	:	Ertuğrul KAKMACI
Üye	:	Seyit YILMAZ
Üye	:	Mehmet ÖZ
Üye	:	Mustafa KOTANAK

Seçim sonucunda bir açıklama yapan Tez-Koop-İş Sendikası Genel Başkanı Kenan GÜRBÜZ «Türk işçi sınıfı hareketi Cumhuriyet tarihimizden beri en zor dönem ile karşı karşıyadır. Haklarımız yasalarla elimizden alınmış, göstermelik bir takım haklarla işçi hak ve menfaatleri asgari düzeye indirilmiştir. Hayat pahalılığı ve enflasyonla mücadele edilemez olmuş, ücretinden başka geliri olmayan dar gelirli işçinin yaşam

koşulları alabildiğince geriletilmiştir. Ancak Türk işçisi bütünlüğü, Demokrasiye olan bağlılığı ve Atatürk ilke ve Devrimlerine olan sadakati ile geçmişte bütün zorlukları yenmiş, bu günde bütünlüğü ile tüm güçlükleri yenebilecek konumunu sürdürmektedir. Bu onurlu mücadelede Tez-Koop-İş Sendikası tüm gücüyle yılmaksızın ön saflarda yerini alacak ve haklı mücadelesini sürdürecektir» dedi.

Gazeteci Şükran KETENCİ, seminerde konuşurken.

AĞAÇ-İŞ SEMİNERİ YALOVA'DA YAPILDI

Ağaç-İş sendikası tarafından düzenlenen «Türkiye'de, Ekonomi'de ve İş Hukukunda Yaşanan Çıkmazlar ve Temel İşçi Sorunları» konulu seminer 61 kursiyerin katılımı ile Yalova'da 2-4 Temmuz tarihleri arasında Harb-İş Sendikası tesislerinde yapıldı.

İki gün süren semineri bir konuşma ile açan Ağaç-İş Genel Başkan Vekili Hasan Tahsin ÇAYLI, semineri düzenlemekteki amaçlarının günden güne zorlaşan çalışma yasaları hakkında işçileri eğitmek olduğunu vurgulayarak, «burada kursa katılan kursiyer-

lerin öğrendiklerini işyerindeki arkadaşlarına iletme-leri ile amacımızda başarılı olmuş sayılırız» dedi.

Seminerin ilk konuşmasını «1980'li yıllarda uygulanan Ekonomik politikalarının sosyal alanda ve işçiler üzerindeki yansımaları» konusunda, Uludağ Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Sami GÜVEN yaptı. GÜVEN konuşmasında 1980 yılından bu yana sürdürülen ekonomik politikanın işçiler üzerinde yaptığı aşınmaya işaret ederek, şimdi getirilmek istenen Kore modelinin de ulusumuza hiçbir yarar getirmeyeceğini söyleyerek şöyle devam etti:

«— Nasıl ki 1930'lu yıllarda çok ağır ekonomik koşullardan, Atatürk'ün uyguladığı planlı devletçilikle üstesinden gelinmişse, bugün de 1930 yıllarında uygulanan ekonomik modelin günün ekonomik koşullarına uygun olarak uygulanması ile sorunlara çözüm bulunur.»

Günün ikinci konuşmasını İstanbul Teknik Üniversitesi Öğretim üyesi Doç. Dr. Savaş TAŞKENT «Bireysel ve Toplu İş Hukukundan kaynaklanan sorunlar» konusunda yaptı. TAŞKENT, Türkiye'deki yasal düzenlemelerin yetersiz kaldığına işaret ederek «bir işyerinde ne zaman işten atılacağı korkusu vardır, bu da doğal olarak işin niteliğini düşük kılmaktadır. Bugünkü yasalara göre iki türlü işten çıkarılmalar vardır. Birincisi normal süreler içinde bildirimde bulunarak işten çıkarma, ikincisi ise iş yasasının 13. maddesine dayanarak işten çıkarmalardır, yani işçinin işyerinde yaptığı işçilikle bağdaşmayan hareketler sonucunda işten çıkarılmalarıdır.

Seminerin ikinci gününde Uludağ Üniversitesi Öğretim görevlisi Doç. Dr. Murat DEMİRCİOĞLU «2822 sayılı Yasa Uygulama sorunları» konusunda söz aldı. DEMİRCİOĞLU yeni yasa ile grev hakkının hemen, hemen yok denecek kadar az olduğunu vurgulayarak, grev hakkına devletin doğrudan müdahalesini yeni Anayasa'da görmenin mümkün olduğunu ve 1961 Anayasasında hak uyuşmazlığında grev hak-

TARIM İŞLETMELERİNDE YETKİ TARIM-İŞ'in

Ankara 1. İş Mahkemesi, 10.6.1985 günü duruşmasında, kısa adı «TİGEM» olan, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün, eski Devlet Üretme Çiftliklerinin 24 işyerinde, daha öncede çoğunluğu alan TARIM-İŞ Sendikası'nın, üye çoğunluğuna sahip bulunduğu kararını verdi ve böylece, TARIM-İŞ Sendikası, TİGEM'de sözleşme yapma yetkisini aldı.

30.10.1984 tarihinde Devlet Üretme Çiftliklerinde, 31.12.1984'te de Hara ve İnekhanelerde TARIM-İŞ Sendikası'nın toplu sözleşme süreleri sona erdikten sonra 174 ve 110 gün önce çağrılar yapıldı ve TARIM-İŞ Sendikası, bu işyerlerinin

tek işletme olmadığı ve çoğunluğun da TARIM-İŞ'e ait bulunamayacağı itirazını yapmış Mahkeme ve Yargıtay bu itirazları red etmişti. Yargıtayın bu kararından sonra TARIM-İŞ Sendikası Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına 39 işyerinde çoğunluk isteminde bulunmuş ve müracaatı yerinde görülmüştü.

Bakanlığın bu karardan sonra Hak Tarım-İş Sendikası'nın, Ankara 1. İş Mahkemesinde açtığı ikinci dava 10.6.1985 tarihinde sona erdi ve mahkeme bu işyerlerinde TARIM-İŞ Sendikası'nın üye çoğunluğuna sahip bulunduğu kararını vererek Hak Tarım-İş Sendikası'nın itirazlarını reddetti.

kı varken, 1982 Anayasasında sadece çıkar uyumsuzluklarında grev hakkının var olduğunu söyledi. DEMİRCİOĞLU sözlerini şöyle tamamladı.

«— 275 sayılı grev yasasının yürürlük tarihinde Bakanlar kurulu, yani 17 yılda 215 grev ertelemiş, oysa Amerika da 38 yıl içinde 35 kez grev ertelenmiştir. Bu karşılaştırmanın ne denli büyük farklılık olduğunu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.»

Seminerin son konuşmasını «Türkiye'de İşçi Sorunları» konusunda, Cumhuriyet Gazetesi İş-Sendikası servisi şefi Şükran KETENCİ yaptı. KETENCİ konuşmasında özetle şunları söyledi:

«— Son yıllarda topluma yaygınca kazandırılmak istenen görüş, enflasyonun tek nedeni işçi ücretlerinin yüksekliği idi. Aksine ücret artışı maliyet payı içerisinde % 15 oranındadır. Bir de bunun yanında sigortasız ve düşük ücretli işçi çalıştıran işveren gözönüne alınırsa bu görüşün ne denli sağlıklı olduğu

kendiliğinden ortaya çıkar. 1980-1984 yılları arasında Y.H.K. ca bağitlanan sözleşmelerde işçi ücretlerinde % 20-23 oranı arasında düşüş olduğunu belirlenmiştir.»

Kuşmalar sonunda kursa katılan 61 kursiyere başarı belgesi verilerek seminer sona erdi.

GREV SÜRÜYOR

Öte yandan Ağaç-İş Sendikası tarafından İzmir'de kurulu 100 işçinin katıldığı Selolit Lif Levha fabrikasındaki grev 20 Şubat'tan bu yana sürmektedir. Yine Ankara'da kurulu ve 6 aya yakın bir süre süren Dom-san grevi ise anlaşma ile sonuçlandı. Sözleşme sendikasının istemiş olduğu tarih olan 1 Ocak 1984 ten itibaren başlayıp iki yıl için yürürlüktedir. Ücret ve sosyal haklarda da günün ekonomik koşullarına uygun ücret artışları sağlandı.

BASS Sözleşme imzaladı

BASS Sendikası, uzun müzakerelerden sonra, Vakıflar Bankası işyerlerindeki 4.550 çalışan için yeni dönem toplu iş sözleşmesini imzaladı. Bu Bankada çalışan işçilere iki yıl için yeni bir takım sosyal ve ekonomik haklar sağlayan sözleşmeyi, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ imzalarırken, BASS Genel Başkanı Servet KAHYAOĞLU memnun görünüyordu.

TEZ - KOOP-İŞ SENDİKASI İKİ İŞYERİNDE SÖZLEŞME YAPTI

TÜRK-İŞ'e bağlı Tez Koop-İş Sendikası, GÜLBİRLİK'te ve Philips T.A.Ş. işyerlerinde sözleşme bağit-icdi. Isparta Gül - Gülyağı ve Yağ-lı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Genel Müdürlüğü ile 28.6.1985'te imzalanan «İşletme tipi» toplu sözleşmeye göre, 120 işçi 1. Yıl «% 30 artı 3.000 TL.», 2. Yıl «% 25 artı 3.000 TL.» ücret zammı aldılar. Avans ödemeleri de ücret zamlarına yansıtıldı. Ve 2 yıl için 4 aylık ücret tutarında ikramiye, yemek yardımı net 150 TL, yakacak yardımı net 18.000 TL, çocuk yardımı 350 TL, doğum yardımı 4.000 TL, evlenme yardımı 7.500 TL, ölüm yardımı (yakınlarının ölümünde) 5.000 TL.) (kendisinin ölümünde) 1.000 TL, (iş kazası ölümünde) 25.000 TL, izin harçlığı 10.000 TL. olarak belirlendi.

TÜBİTAK'daki 800 işçi için de, aynı koşullarla 2 yıllık sözleşme imzalandı.

TÜRK İŞ ILO'DA SESİNİ DUYURDU

Geçen ay içinde İsviçre'nin Cenevre kentinde yapılan Uluslararası Çalışma Teşkilatının (ILO) 71. Genel Kurulu, TÜRK-İŞ açısından da olumlu geçti.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, Türk İşçi Grubu adına yaptığı konuşmada, dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi, Türkiye'de de sendikal hak ve özgürlüklerin istenilen ölçüde kullanılmadığına dikkati çekti.

Genel Başkan YILMAZ, bu konudaki görüşlerini belirtirken, özetle şöyle konuştu :

«Halen birçok hükümet, sendikaları güçsüz hale getirmeyi amaçlıyan sakat politikalar izlemektedirler. Bu tutum, hükümetlerin yanlıgısıdır.

Oysa, sendikalar, hür demokratik rejime paralel olarak, serbest toplu pazarlık hakkını müdahaleden uzak ve grev hakkını gerektiğinde rahatlıkla kullanabilmelidir.

Eğer, bu ilkelere tıkanıklıklar var ve sürüyorsa, o ülkedeki endüstriyel ilişkilerde de aksaklıklar var demektir.»

KONFERANSA

KATILANLAR

ILO'nun Cenevre'deki bu Konferansına, Türk İşçi Grubu olarak, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ'dan başka, Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR, TEKGIDA-İŞ Sendikası Genel Başkanı Zeki GEDİK, Türk Metal Sendikası Genel Başkanı Mustafa ÖZBEK, TARIM-İŞ Sendikası Genel Başkanı Zeynel İRMAK, HAVA-İŞ Sendikası Genel Başkanı İbrahim ÖZTÜRK, TÜRK-İŞ Başkanlık Danışmanı Av. Önder AKER, Dış İlişkiler Müdürü Şanar TAYŞİ ve Müdür Yardımcısı Derviş ALBAYRAK ile TÜRK METAL Sendikası Uzmanlarından Hasan Serhat DOĞU katıldılar.

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

	TÜRK-İŞ Gen. Bşk. : SEVKET YILMAZ Büyükdür Sok. No. 10 Telf. : 33 31 25 - 26 27 28/29 ANKARA	14	DOK GEMİ-İŞ Gen. Bşk. : NAZIM TUR Büyük Langa Fabrika Sok. No. 13 Telf. : 526 88 96 - 527 86 92 Yenikapı/İSTANBUL
01	TARIM-İŞ Gen. Bşk. : ZEYNEL IRMAK Necatibey Cad. 22 Telf. : 29 56 86 - 87 Sıhhiye/ANKARA	15	YOL-İŞ Gen. Bşk. : BAYRAM MERAL İzmir Cad. 22/25 Telf. : 18 05 95 - 25 78 64 - 25 38 07 ANKARA
02	TÜRKİYE MADEN-İŞ Gen. Bşk. : MUSTAFA ORHAN Strasbourg Cad. 7/3-4-5 Sıhhiye/ANKARA Telf. : 29 75 22 - 29 17 32 - 30 22 15 - 30 22 16	16	TES-İŞ Gen. Bşk. : ORHAN ERÇELİK Meşrutiyet Cad. Karanfil Sok. 34 Telf. : 34 49 87 - 88 - 89 / 18 58 89 Bakanlıklar/ANKARA
02	GENEL MADEN-İŞ Gen. Bşk. : MEHMET TEZER Mithatpaşa Cad. Okul Sok. Telf. : 2002 ZONGULDAK	17	TEZKOOP-İŞ Gen. Bşk. : KENAN GÜRBÜZ Necatibey Cad. Sezenler Sok. 2/16 Telf. : 29 67 97 - 29 47 99 Sıhhiye/ANKARA
03	PETROL-İŞ Gen. Bşk. : CEVDET SELVİ Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Telf. : 167 46 86 Gayrettepe/İSTANBUL	17	KOOP-İŞ Gen. Bşk. : AHMET BALAMAN İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. 15/11 Telf. : 30 06 55 - 29 44 80 Yenışehir/ANKARA
04	TEKGIDA-İŞ Gen. Bşk. : ZEKLİ GEDİK 4. Levent Konaklar Sok. Telf. : 164 49 96 - 97 - 98 Levent/İSTANBUL	18	TÜMTİS Gen. Bşk. : HÜSEYİN PALA Selim Paşa Sok. Tümtis Sarayı No. 62 Telf. : 526 72 32 - 33 Aksaray/İSTANBUL
05	ŞEKER-İŞ Gen. Bşk. : YAŞAR DOĞUALP Karanfil Sokak 59 Telf. : 18 42 73 - 74 - 75 Bakanlıklar/ANKARA	19	DEMİRYOL-İŞ Gen. Bşk. : MEHMET ACİDERELİ Necatibey Cad. Sezenler Sok. 5/4 Telf. : 29 56 70 - 71 Sıhhiye/ANKARA
06	TEKSİF Gen. Bşk. : SEVKET YILMAZ Ziya Gökalp Cad. Aydoğan Sok. No. 1 Kat: 5 - 8 Telf. : 31 21 70 - 71 - 72 - 73 - 74 ANKARA	20	TÜRKİYE DENİZCİLER Gen. Bşk. : EMİN KUL Rıhtım Cad. Çıracı Sok. No. 7 Telf. : 144 48 38 - 149 56 29 Tophane/İSTANBUL
07	DERİ-İŞ Gen. Bşk. : YENER KAYA Gençtürk Cad. 17/3 Birlik İşhanı Telf. : 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray /İSTANBUL	21	HAVA-İŞ Gen. Bşk. : İBRAHİM ÖZTÜRK İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Telf. : 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy/İSTANBUL
08	AĞAÇ-İŞ Gen. Bşk. : GÜRAL ERCAKIR Necatibey Cad. No. 20 Telf. : 29 53 95 - 29 08 27 Sıhhiye/ANKARA	22	LİKAT-İŞ Gen. Bşk. : AHMET KURT Necatibey Cad. Sezenler Sok. 4/5 Telf. : 30 21 82 - 83 Sıhhiye/ANKARA
09	SELÜLOZ-İŞ Gen. Bşk. : RÜSTEM KILIÇ Ömer Ağa Mah. Hürriyet Cad. İşilay Apt. Kat: 1 Telf. : 11899 - 11806 - 11726 İZMİT	23	HABER-İŞ Gen. Bşk. : TURAN CAĞLAR Necatibey Cad. Sezenler Sok. 1/14 Telf. : 30 22 60 - 29 36 12 Sıhhiye/ANKARA
10	BASIN-İŞ Gen. Bşk. : ALİ EKBER GÜVENC Necatibey Cad. 20/7 Telf. : 30 29 08 Sıhhiye/ANKARA	24	SAĞLIK-İŞ Gen. Bşk. : MUSTAFA BAŞOĞLU Necatibey Cad. 23/9-10 Telf. : 30 25 41 - 42 - 44 Sıhhiye/ANKARA
11	BASİSEN Gen. Bşk. : METİN TIRYAKIOĞLU İstiklalî Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Telf. : 149 56 83 - 149 32 64 Galatasaray/İSTANBUL	25	TOLEYİS Gen. Bşk. : SERVET SOFULOĞLU Meşrutiyet Cad. 182/3 Telf. : 149 41 383 Şişhane/İSTANBUL
11	BASS Gen. Bşk. : SERVET KAHYAĞOĞLU Sümer Sok. 29 Telf. : 30 13 71 - 30 20 28 Demirtepe/ANKARA	26	TÜRK HARB-İŞ Gen. Bşk. : KENAN DURUKAN İnkılâp Sokak 20 Telf. : 34 20 00 Kızılay/ANKARA
12	TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ Gen. Bşk. : TAMER ERALAN Necatibey Cad. 20 Kat: 4 Telf. : 29 53 91 - 29 53 96 Sıhhiye/ANKARA	27	TGS Gen. Bşk. : OKTAY KURTBOKE Basın Sarayı Kat: 2 Telf. : 527 85 34 Çagağolu/İSTANBUL
12	KRİSTAL ÇİTSE-İŞ Gen. Bşk. : HASAN BASRI BABALI Sahip Molla Cad. 24 Telf. : 331 00 77 - 331 06 88 Paşabahçe/İSTANBUL	28	TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ Gen. Bşk. : HÜSEYİN PALA Yeni Selim Paşa Sok. 62 Telf. : 526 72 32 - 33 Aksaray/İSTANBUL
13	TÜRK-METAL Gen. Bşk. : MUSTAFA ÖZBEK Gazi M. Kemal Bulvarı 40/1 Telf. : 29 17 53 - 54 Maltepe/ANKARA		TÜRK-SEN Gen. Bşk. : HÜSEYİN CURCIOĞLU 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sok. Telf. : 72 444 Lekeş/KIBRIS